

Årsberättelse 2023

Teknik- och servicenämnden

Beslutad av Teknik- och servicenämnden, den 9 februari 2023

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningsdirektörens bedömning och analys.....	4
2.1 Analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	5
2.2 Förväntad utveckling 2024–2026.....	6
3. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens strategiska områden.....	9
3.1 Nämndens bidrag till Kommunfullmäktiges uppdrag samt strategiska mål.....	10
3.2 Övriga mål och uppdrag	23
4. Analysunderlag – ekonomi	26
4.1 Enheternas ekonomiska resultat	26
4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	31
4.3 Ekonomiskt resultat per verksamhet (verksamhetsindelning enligt SCB:s RS-kod)	32
4.4 Investeringar	32
5. Fem år i sammandrag.....	36
6. Bilagor.....	38
Bilaga 1 Beslutade åtgärder	38
Bilaga 2 Begäran om överföring av investeringsanslag från 2023	40
Bilaga 3 Sammanfattning av nämndens måluppfyllelse	41
Bilaga 4 Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA-verksamheterna.....	47

1. Förslag till beslut

Teknik- och serviceförvaltningens förslag till Teknik- och servicenämnden

1. Teknik- och servicenämnden fastställer årsberättelse 2023.
2. Årsberättelsen överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. I syfte att säkerställa en ekonomi i balans får förvaltningen i uppdrag att vidta åtgärder i enlighet med *Bilaga 1, Beslutade åtgärder*. Beslutade och vidtagna åtgärder ska löpande följas upp under året.
4. Teknik- och servicenämnden begär att 250 843 tkr i investeringsanslag överförs till 2024.

2. Förvaltningsdirektörens bedömning och analys

Nämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

2.1 Analys av verksamhetens resultat

Verksamhetsresultat

Teknik- och servicenämnden har nått målvärdet för GEH-målet (god ekonomisk hushållning). Nämnden har haft en god leverans på grunduppdraget under året, men inte nått upp till målvärdet för flertalet nämndmål. Dels på grund av påverkan av det ekonomiska- och säkerhetspolitiska läget, med bland annat prishöjningar på livsmedel. Resursbrist och genomförandekraft i projekt samt otillräcklig budget för ökade driftkostnader, underhåll och investeringar påverkar också nämndens måluppfyllelse negativt. Arbetet med att minska förvaltningens klimatpåverkan fortgår men behöver växlas upp för att nå de långsiktiga klimatmålen. Arbetsmiljön utvecklas i en positiv riktning då majoriteten av förvaltningens medarbetare tycker att de har en positiv utveckling i sin arbetsgrupp och en arbetsmiljö som gör att de trivs på jobbet. Det behövs fortsatt fokus på det systematiska arbetsmiljöarbetet, förebyggande insatser mot kränkande särbehandling och åtgärder för att säkra kompetensen framåt.

Ekonomiskt utfall

Teknik- och servicenämnden har för de skatte- och internprisfinansierade verksamheterna inklusive gasverksamheten en negativ budgetavvikelse om 18,9 mnkr.

Den negativa budgetavvikelsen förklaras främst av vinterväghållningen (-26,5 mnkr) och problematiken kring den växande staden med ökade driftkostnader som följd. Även Måltidsverksamheten bidrar till budgetavvikelsen till följd av sina ekonomiska utmaningar med internprissättning och generellt ökande prisnivåer (-4,9 mnkr). Ytterligare en förklaring till avvikelsen är problematiken kring den förändrade tidredovisningen inom Projektenheten som innebär att overheadkostnader inte kan redovisas på investeringsprojekt (-5 mnkr).

En av nämndens stora ekonomiska utmaningar är förnyelsebehovet av infrastruktur som inte ryms inom befintlig investeringsbudget. Konsekvensen av detta blir att nämnden tvingas hantera underhållskostnader på eftersatta objekt. För att kunna möta stadens tillväxt är stora investeringar framåt en förutsättning, vilket driver på driftkostnaderna ytterligare. Exempel på sådana är beläggnings- och belysningsunderhåll som avviker negativt i årets utfall. Inom nämnden finns dock andra positiva avvikelser till följd av bland annat ökad gasdistribution (5,3 mnkr), sålda fordon (1,7 mnkr) samt vakanser som delvis väger upp det resultatet.

För de taxefinansierade verksamheterna redovisar avfallsverksamheten en positiv budgetavvikelse om 4,5 mnkr. Året har gett högre intäkter än förväntat från mottagningen av förorenade jordar vid Atleverket samt lägre avskrivningskostnader. VA-verksamhetens resultat för året uppgår till 7,3 mnkr vilket är i linje med budget (7,7 mnkr).

2.1.1 Förvaltningsdirektörens övriga inspel

Verksamhetsåret 2023 har till stor del präglats av organisationsförändringar och flytt. Från årsskiftet gick tidigare Tekniska förvaltningen samman med Måltidsenheten och bildade en ny förvaltning. Under året har stort fokus varit att, där det är möjligt, hitta

nya gemensamma arbetssätt och förhållningssätt, men också att se till att lära av varandra och ta vara på det bästa ur de två organisationerna som slogs samman. Arbetet fortsätter även in i 2024.

I september flyttade cirka en tredjedel av förvaltningens medarbetare till nya lokaler i Berglunda. De nya lokalerna är framför allt anpassade till dagens moderna verksamhet och skapar en bättre arbetsmiljö för våra medarbetare. I och med flytten avvecklades kommunens drivmedelsstation och tvätthall som fanns på Aspholmen. Planeringen och genomförandet av flytten har medfört stor arbetsbelastning för berörda verksamheter, vilket i sin tur har resulterat i att annat arbete har fått stå tillbaka. Kostnaderna ökade för berörda verksamheter, dels genom själva flytten och avvecklingen på Aspholmen, dels genom kostnader för reception och vaktmästeri på Berglunda.

Avfall, Park och gata samt Vatten och avlopp har även gjort organisatoriska förändringar inom verksamhet/enheter. Måltid har under våren haft tillfällig servering på annan lokal med anledning av ombyggnation av två skolrestauranger.

Avfallsverksamheten öppnade under hösten Örebro Byggretur på Boglundsängen. En verksamhet som har goda förutsättningar för att bidra till ett cirkulärt hållbarhetsarbete inom byggbranschen.

Sommarens extremväder med både värme och regn har påverkat förvaltningen stort. Värmen och torkan som inledde sommaren medförde att vissa uppdrag såsom gräsklippning och vägslotter fick ställas in på grund av brandrisken. Produktionen och distributionen av dricksvatten gick för högtryck. Under senare delen av sommaren drabbades kommunen av intensivt skyfall med bland annat översvämmade vägar och parker. En kall och snöig inledning på vintern 2023/2024 gjorde att Park och gata behövde lägga betydligt mer resurser än förväntat på vintervårhållning.

Både det ekonomiska och säkerhetspolitiska läget fortsätter påverka nämndens verksamhet. Bland annat genom försenade leveranser, prishöjningar på livsmedel samt på material och drivmedel. Fortsatt arbete med säkerhetsfrågorna är nödvändigt med prioritet på samhällsviktiga delar i uppdraget.

Trots ett ekonomiskt ansträngt läge för Måltidsverksamheten under 2023 har man fortsatt arbeta för att hålla en hög andel ekologiska livsmedel och en hög kvalitet. Arbetet har uppmärksammats genom att Tullängsgymnasiet vann utmärkelsen ”Årets hållbara offentliga restaurang” och att en av kökets kockar vann tävlingen ”Årets skolkock” i den nationella tävlingen White Guide Junior.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

- Sommarens extremväder med både värme och skyfall har påverkat förvaltningen i stort. Förvaltningen har fått ökade kostnader med anledning av översvämningarna i augusti och fler kan väntas då arbete med försäkringsärenden pågår.
- Under våren beslutade Vård- och omsorgsnämnden att Ölbrogården skulle läggas ner och flertalet på boendet har flyttat in på vård- och omsorgsboendet Västerpark. Skola/förskola i Ölmbrotorp får mat levererad från köket på Kvinnersta. Omflyttningen av personal innebär en ekonomisk besparing för måltidsverksamheten samt möjlighet att behålla kompetens inom organisationen.
- I mars redovisades en ny tidsplan för Vätternvatten som visar på att projektet ska vara klart år 2035 (tidigare år 2031). Ett resultat av redundansutredning redovisades för ekonomiska- och tekniska rådet i juni och ett inriktningsbeslut

fattades av bolagets styrelse den 21 september. Val av alternativ kommer innebära förändringar för Örebro nuvarande vattenproduktion. Vätternvatten har stor ekonomisk påverkan framåt då ombyggnationer kommer behövas och eventuellt tidigareläggning av avskrivningar.

- Nya vattenreservoaren Lyra kommer inte att kunna tas i drift förrän år 2024. Slutbesiktningen godkändes förra året trots att besiktningarna pekade på allvarliga fel och brister i NCC:s utförande av entreprenaden. Vattenverket har därefter låtit utföra undersökningar och utredningar och har i samråd med konsulter och jurister konstaterat att fel och brister måste avhjälpas innan Lyra kan tas i drift. NCC har under året lämnat in en stämningsansökan mot Örebro kommun. Det parterna inte är överens om är armeringsmängder, prisökningar och faktiska fel i reservoaren, i november höll Tingsrätten en muntlig förberedelse. Huvudförhandlingen är inplanerad till början av 2025.
- Den ekonomiska modellen för kommunens fordon innebär generellt att respektive fordon ska bära sina egna kostnader utifrån självkostnadsprincipen. Den övervägande delen av personbilarna har tidigare haft bränslekostnaden inräknad i månadsavgiften utifrån beräknad körsträcka och drivmedelspris. Under 2023 genomfördes en förändring där respektive fordonsanvändare ska stå för sina faktiska drivmedelskostnader. Detta i syfte att skapa incitament för kostnads-kontroll samt att skapa en rättvis och transparent kostnadsfördelning.
- Den överklagade skattebefrielsen för biogas har drabbat USÖ som kund hårt. Den befintliga försäljningen till såväl Biogasbolaget som USÖ kvarstår och vi hoppas på återinförd skattebefrielse under kommande år. På grund av energiläget kan vi trots skatten se att det finns en ökad efterfrågan på marknaden och vi ser att vi har svårigheter att få önskade volymer för flytande biogas.
- Under 2023 belastades budgeten för vinterväghållningen hårt. Den mängd snö som föll under årets sista månad var mycket större än på många år. Detta har resulterat i flertalet fullröjningar och att stora mängder snö har fått köras bort för att säkerställa framkomlighet och trafiksäkerhet. Även halkbekämpningen har varit omfattande under året. Vid årets slut konstateras att vinterväghållningen har kostat 26 mnkr mer än de budgeterade 20 mnkr.

2.2 Förväntad utveckling 2024–2026

Måltid. Fortsatt arbete med ekonomiska utmaningar efter flera år av ökade kostnader utan full kompensation och inför kommande år behövs ytterligare medel för att klara nuvarande uppdrag. Det finns behov av lokalupprustning och i nuläget är det nio planerade ny- och ombyggnationer för perioden 2024–2026. Kommunens nya organisation har medfört att det råder oklarheter när det gäller lokalkostnader inom kommunen och det saknas även gränsdragningslistor för vissa av köken. En genomlysning av lokalfrågor behöver därför genomföras. Måltid arbetar med att anpassa sin verksamhet när Sörbyängsskolan och Kryddgårdsskolan stängs och elever flyttar till andra skolor hösten 2024. Rekrytering och kompetensförsörjning är en utmaning framåt för verksamheten. Krisberedskapen behöver stärkas och efter genomförd kartläggning kvarstår att investera i nödvändiga åtgärder. Måltid kommer att starta två pilotprojekt under 2024, "Matsvinn-app" och "Schemalagda luncher" och verksamheten kan under perioden påverkas av nya nationella näringsrekommendationer och kommunens klimatstrategi.

Park och gata. I takt med att Örebro växer blir det allt svårare att klara grunduppdraget eftersom verksamheten får ökade driftåtaganden som inte täcks av den befintliga budgetramen. Vid antagande av detaljplaner och beslut av genomförande av densamma behöver nämndens budget för drift av tillkommande allmän plats vara kopplat till de ökade driftkostnaderna som tillkommer. Park och gatas budgetram

behöver utökas för att inrymma drift av tillkommande ytor och ökade kostnader utifrån bland annat indexreglerade avtal. Nämnden har stora utmaningar med reinvesteringar i anläggningar på allmän plats. När underhållsplaner tas fram ser nämnden att investeringsbehoven är väldigt mycket större (1,6 miljarder) än vad nuvarande budgetramar räcker till. På sikt leder det till ännu större investeringsbehov och ökade driftkostnader. Detta medför att driftbudgeten kommer att behöva prioriteras till akuta driftåtgärder, istället för strategiska och planerade driftåtgärder, för att behålla hela anläggningen Allmän platsmark i bruk. Under de senaste åren har kompetens- och verksamhetsutveckling varit nödvändig att prioritera ner på grund av resursbrist. Från 2024 och framåt kommer verksamheten därför att behöva prioritera detta.

Vatten och avlopp. Verksamheten arbetar aktivt med att möta klimatförändringar och säkerställa dricksvattenförsörjningen över tid. Ett ökat säkerhetsarbete och säkrad kompetensförsörjning är prioriterat. Fortsatt ökad förnysetakt för kommunens ledningsnät, långsiktiga underhållsplaner samt minskat in- och utläckage på ledningsnätet är nödvändigt. En utmaning finns i den förtätade staden kring utrymme i platsmark för all infrastruktur. Utredningar pågår i Vätternvattenprojektet och beslut om att gå vidare i fas 2 förväntas tas 2026. Vägval i projektet kommer påverka Örebro nuvarande dricksvattenproduktion. EU-kommissionens förslag på nytt direktiv om rening av avloppsvatten, ställer Skebäckverket inför stora utmaningar. Med stor sannolikhet väntar krav på avancerad rening (läkemedelsrening) samt totalkväve. Omställningen från reningsverk till resursverk, där renat avloppsvatten, slam, värme och gas ses som resurser, är prioriterad. Avveckling av mindre reningsverk samt förfrågningar från andra kommuner samt större industri kan bli svårare att hantera utifrån utsläppsvärden och kapacitet. En egen organisation för utförande ses som nödvändig för att säkra leveransen. Enligt vattentjänstlagen är kommunen skyldig att fördela sina kostnader för dagvattenavledning mellan de som är avgiftsskyldiga för dessa tjänster. Behov finns att införa en separat dagvattentaxa för att säkerställa att avgifter per vattentjänst tas ut och att rätt kund betalar.

Avfall. Hämtning av rest- och matavfall i innerstan ska utföras i egen regi från 2025 då nuvarande entreprenad löper ut. Fastighetsnära insamling av förpackningar (FNI) kommer att bli ett krav och införandet kommer att pågå under flera år och från januari 2027 ska FNI vara fullt utbyggt. Förpackningsinsamlingen ska klaras av med den finansiering som kommunerna får via Naturvårdsverket. Örebro byggetur är ett treårigt projekt i ett samarbetsavtal med ÖBO, Örebroporten och Futurum med ett avtalslut till utgången av 2025. Avfallsverksamhetens mål är att få Örebro byggetur permanentad i god tid innan planerat projektavslut och i framtiden växa till att bli en marknadsplattform för cirkulärt byggande. Örebro kommuns kraftigt ökade krav på avkastning från annat avfall, kostnaderna som ökat utöver det normala på grund av rådande omvärldsläge samt genomförda större kostnadsdrivande satsningar som exempelvis mekanisk eftersortering av restavfall, har minskat det ekonomiska manöverutrymmet för avfallsverksamheten. En önskan från verksamheten finns att åter sänka avkastningskravet för att kunna planera en långsiktigt hållbar avfallsekonomi, fortsätta utveckla den kommunaltekniska avfallsservicen i kommunen samt klara av de hållbarhetsmål som finns i Örebro kommunens avfallsplan. Dialog med kommunledningen ger att det tidigast kan ske från 2026.

Fordon. Inköpspriserna för fordon har generellt sett ökat markant de senaste åren och övergången till eldrivna fordon, som är dyrare än traditionella fordon, innebär att vi i befintlig investeringsvolym byter ut färre antal fordon per år. Kommunens fordonsriktlinjer anger vilka drivmedel som är prioriterade för olika fordonstyper och för exempelvis personbilar är el, biogas och vätgas första prioritet. Med minskande investeringsmedel blir det omöjligt att uppfylla målsättningarna i fordonsriktlinjerna och bibehålla en god utbytestakt, vilket innebär att alternativa finansieringsformer för

fordonsflottan behöver undersökas om inte investeringsmedlen ökar. Fordon hanterar fram till 31 december 2025, kommunens lagerhållning av skyddsmaterial i form av ett krislager med företrädesvis skyddsutrustning. Behov av lagerhållning är svår att överblicka över tid, då de behovet utgår från förvaltningarnas/verksamheters kontinuitetsplaneringar.

Gas. Övergången från fossila drivmedel till el är stor inom personbilssektorn, men bedömningen är att behovet av den fordonsgas som produceras kommer att kvarstå under överskådlig tid. Det mesta av försäljningen av fordonsgas går till Biogasbolaget i Mellansverige AB, som i sin tur säljer gasen till Svealandstrafiken. Bedömningen är att denna avsättning kommer att fortsätta under överskådlig tid. Att hitta ny avsättning för den producerade gasen är ett prioriterat område. Det har varit svårt att hitta nya kunder eftersom det är kostsamt och en lång process att dra fram ledningar. En ekonomisk modell för anslutningskostnader kommer att tas fram. Gasverksamheten och möjligheten till avsättning påverkas mycket av de skatter som finns inom området. Under 2023 infördes energi- och koldioxidskatt på biogas som används inom industriella processer eller som drivmedel. Detta har påverkat efterfrågan negativt. Om skatten förändras kommer det ha en positiv effekt på verksamheten.

3. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens strategiska områden

Teknik- och servicenämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges strategiska mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning.

Detta utförs i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av nämndens resurser.

I avsnitt 3.1 sker dels uppföljning av nämndens mål relaterade till de strategiska mål fullmäktige angett att nämnden ska bidra till, dels uppföljning av de uppdrag nämnden tilldelats. Bilaga 3 innehåller en kortfattad sammanfattning av måluppföljningen. Syftet med bilaga 3 är att ge Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige en snabb överblick av nämndens bidrag till Kommunfullmäktiges strategiska mål.

I avsnitt 3.2 sker uppföljning av de nämndmål som inte är direkt relaterade till något av Kommunfullmäktiges strategiska mål.

3.1 Nämndens bidrag till Kommunfullmäktiges uppdrag samt strategiska mål

3.1.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet

I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de två strategiska mål som utgör utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet.

Strategiskt mål 1: Varje nämnd ska ha en budget i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning

Att säkerställa en budget i balans och arbeta för en ekonomisk hållbar långsiktighet är ett viktigt fokus för nämnden framåt. Regelbundna ekonomiuppföljningar genomförs för att säkerställa att budgetram hålls.

Nämndmål: Teknik- och servicenämnden ska ha en budget i balans

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet för 2023 har uppnåtts.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse		Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Ekonomisk ramavvikelse (mnr)	Skattefinansierad verksamhet	-17,6	-9,1	-18,9	+1,8
	- varav vinterväghållning	-2,6	-11,1	-26,5	0
	Vatten och avlopp	+16,4	+37,5	-0,4	+7,9
	Avfall	-6,3	-5,4	+4,5	-17,4

Teknik- och servicenämnden har för de skattefinansierade verksamheterna en negativ budgetavvikelse om 18,9 mnr. Den negativa budgetavvikelsen förklaras främst av vinterväghållningen (-26,5 mnr), Måltidsverksamheten (-4,9 mnr) och Projektenheten (-5 mnr). Inom nämnden finns dock andra positiva avvikelser till följd av bland annat ökad gasdistribution (5,3 mnr), sålda fordon (1,7 mnr) samt vakanser som delvis väger upp det resultatet.

Avfallsverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse om 4,5 mnr. Året har gett högre intäkter än förväntat från mottagningen av förorenade jordar vid Atleverket samt lägre avskrivningskostnader. VA-verksamhetens resultat för året uppgår till 7,3 mnr vilket är i linje med budget (7,7 mnr).

Strategiskt mål 2: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö som bidrar till ett hållbart arbetsliv (GEH-mål)

Medarbetare är den viktigaste resursen nämnden har för att säkerställa att grunduppdraget genomförs och att utvecklingen drivs framåt. Förvaltningen arbetar systematiskt med arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för hållbart medarbetarengagemang och för att få resultat i verksamheten.

Nämndmål: Teknik- och servicenämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts avseende indikatorerna ”OSA-index”, ”Hållbart medarbetarengagemang” samt ”Andel enheter/grupper med HME-värde mellan 78–100”. Indikatorerna avseende inrapporterade arbetsskador och tillbud i STELLA behöver ses över **.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse		Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
OSA-index (organisatorisk och social arbetsmiljö) *	Totalt	75	76	80	öka
	Kvinnor	75	75	82	öka
	Män	75	76	78	öka
Hållbart medarbetarengagemang (HME) *	Totalt	75	77	81	öka
	Kvinnor	75	77	83	öka
	Män	74	77	78	öka
Andel enheter/grupper med HME-värde mellan 78–100 (procent) *	Totalt	50	62	68	70
Antal inrapporterade arbetsskador och tillbud i system STELLA **	Totalt	75	76	-	-
	Kvinnor	27	25	-	-
	Män	48	51	-	-
Antal inrapporterade arbetsskador i system STELLA **	Totalt	37	40	-	-
	Kvinnor	11	13	-	-
	Män	26	27	-	-
Antal inrapporterade tillbud i system STELLA **	Totalt	38	36	-	-
	Kvinnor	16	12	-	-
	Män	22	24	-	-
Kommentarer till indikatorerna					
* Måltidsverksamheten är inte med i resultatet för 2021 till 2022.					
** Ingen prognos eller målvärde sätts för 2023. Mätning/målsättning kring indikatorerna avseende inrapporterade arbetsskador och tillbud i STELLA behöver ses över. Målsättningen är att arbetsskador och tillbud ska minska inom förvaltningen, detta för att trygga en säker arbetsmiljö för chefer och medarbetare. Samtidigt är det av största vikt att eventuella arbetsskador eller tillbud rapporteras in i vårt händelserapporteringsystem. Nuvarande indikatorer kan därmed bli missvisande/motsägelsefulla då vi anger att målvärdet ska minska, samtidigt som vi vill att inrapporteringen ska öka. Förvaltningens behöver se över hur uppföljning och redovisning av arbetsskador och tillbud kan göras på annat sätt.					

Under hösten har förvaltningen följt upp hur arbetsmiljöarbetet fortgår med hjälp av två enkäter. En enkät där chefer och skyddsombud gett sin bild av hur det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar och en enkät där samtliga anställda har fått svara på frågor om hållbart medarbetarengagemang (HME) samt organisatorisk- och social arbetsmiljö (OSA). Årets förbättrade HME-värde och OSA-index innebär att nämndmålet har uppfyllts. Resultatet är det första för Teknik- och serviceförvaltningens nuvarande och nya organisation. Om man ser till den tidigare organisationen så har HME-värdet för Tekniska förvaltningen minskat från 77 till 75 medan måltidsverksamheten har ökat sitt HME-värde från 85 till 88 (måltidsverksamheten har inget OSA-index sedan tidigare). Det är totalt nitton enheter inom förvaltningen som har ett HME lägre än 78.

Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att kunskaper om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) behöver stärkas, vilket även framkommer i förvaltningens arbetsmiljöenkät. Insatser inom OSA stärker även HME-värdet vilket syns i resultatet, gemensamt för arbetsplatser med höga värden på HME är att medarbetare upplever att arbetet är meningsfullt, att ens eget uppdrag och verksamhetens mål är tydliga och man vet hur man själv och kollegorna på bästa sätt bidrar till de gemensamma målen, samt att man kan ha en nära dialog med sin chef och få återkoppling på utfört arbete. Att samtliga medarbetare har förutsättningar för ett hållbart engagemang är en viktig faktor för verksamheten ska kunna leverera mot uppsatta mål med hög kvalitet och nöjda medborgare. Detta är också grunden för en god arbetsmiljö och det ger en starkare resiliens mot de utmaningar som förändringar kan medföra.

Måltidsverksamheten, som ökat sitt HME-värde trots utmaningar med ekonomin, har en stark organisation med nära ledarskap, hög delaktighet kring målsättningar och tät återkoppling till medarbetare på hur det går för verksamheten. Måltidsverksamheten har under hösten tagit fram ett nytt arbetssätt för att ytterligare stärka arbetet med mål och uppdrag som kommer att testas under 2024. HME stärks av en aktiv dialog mellan chef och medarbetare vilket avfallsverksamheten sett resultat på under året genom att minska toppstyrning, bygga team, tydliggöra roller och uppdrag och flytta dialogen om verksamhetens utveckling närmare medarbetarna. VA-verksamheten har gjort förändringar i organisationen, stärkt ledarskapet och tydligt prioriterat bland arbetsuppgifter för att förbättra chefers förutsättningar och därmed även medarbetarnas förutsättningar. Fordonsverksamheten har under året till stor del präglats av flytten till Berglunda som varit påfrestande men som också har hanterats väl genom att chefer kunnat prioriterat hårt bland arbetsuppgifter och fokuserat på att vara närvarande i förändringen. Inom Park och Gata har nya chefer börjat bygga upp en systematik och stabilitet genom att till exempel stärka dialogen mellan medarbetare och chef, vilket förbättrat HME på några enheter. Inom flera delar av förvaltningen finns det behov av att klargöra förväntningar på varandras uppdrag och synliggöra hur enskilda medarbetare och olika enheter tillsammans bidrar till förvaltningens gemensamma mål. Det finns ibland skav mellan beställare och utförare eller otydlig rollfördelning i gemensamma projekt som både kan påverka medarbetarens engagemang och vilja samt kvaliteten på utfört arbete. Under året har olika insatser genomförts för att skapa en gemensam V-känsla inom förvaltningen, för att alla medarbetare ska få en fördjupad förståelse för helheten och hur man bidrar till förvaltningens gemensamma mål - "För en trygg vardag och ett hållbart Örebro".

Lokalförändringar under året har skapat bättre förutsättningar för den fysiska arbetsmiljön, genom renovering av kök inom måltidsverksamheten samt flytt till mer ändamålsenliga och attraktivare lokaler i Berglunda för verksamheterna Fordon, delar av Vatten och avlopp, Avfall samt Park och gata.

Kompetensförsörjningsutmaningar påverkar i flera fall arbetsmiljön men måltidsverksamheten har under året sett en positiv utveckling på detta område genom inrättandet av pooltjänster, samt utbildning i yrkessvenska för att förbättra språkkunskaperna. Fler insatser inom kompetensförsörjning har under året planerats av alla verksamheter genom den kartläggning som genomförts med kommunens metod Säkra kompetensen.

Under hösten skärptes reglerna kring 11 timmars dygnsvila i hela landet, vilket främst berör förvaltningens verksamheter med beredskap som behövt se över sin arbetstidsplanering. Under 2024 införs systemstödet Medvind i förvaltningen för att säkerställa regelverket och underlätta hanteringen av arbetstiden.

En informationsinsats gällande vikten av att anmäla in arbetsskador och tillbud påbörjades under hösten där chefer och medarbetare tillsammans arbetar för att skapa en trygg och säker arbetsplats. Utifrån revisionens tidigare granskning av Tekniska nämndens arbetsmiljöarbete, där en del omfattar arbetsskador och tillbud, prövar medarbetare inom Bygg och drift ett mobilt händelserapporteringssystem (KIA-systemet). Syftet är att utreda om mobil tillgänglighet till inrapportering av arbetsskador och tillbud medför en ökad händelserapportering. Piloten pågår året ut och därefter görs en utvärdering för beslut om en vidare användning

3.1.2 Strategiskt område: Lärande, utbildning och arbetsmarknad
I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de strategiska målen Teknik- och servicenämnden berörs av inom området Lärande, utbildning och arbetsmarknad.

Strategiskt mål 5: Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling

Nämndmål: Teknik- och servicenämnden arbetar förbyggande för att förhindra kränkande särbehandling.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har nåtts för samtliga indikatorer.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse		Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023 ****	Målvärde 2023
Har du upplevt dig utsatt för kränkande särbehandling de senaste tolv månaderna? (procent)	Totalt **	*	9	9	minska
Vet du hur du gör en anmälan om kränkande särbehandling? (procent)	Totalt **	*	68	77	öka
Vi arbetar med ett förebyggande arbete för att förhindra kränkande särbehandling (procent) ***	Totalt **	67	68	77	öka
Har ni vid APT de senaste 12 månaderna diskuterat mobbing, trakasserier och kränkande särbehandling? (procent)	Totalt **	*	69	77	öka
Kommentarer till indikatorerna					
* Frågan är ny från och med år 2022.					
** Redovisning sker endast på totalen på grund av att svaren uppdelat per kön inte upplevs konfidentiellt.					
*** Avser andelen positiva svar.					
**** Måltidsverksamheten ingår i 2023 års resultat, vilket innebär att det på totalen inte går att jämföra med tidigare år.					

Att arbeta förebyggande för att förhindra kränkande särbehandling innebär att ha en väl fungerande organisatorisk och social arbetsmiljö. Det behöver finnas en aktiv dialog på alla arbetsplatser om hur vi är mot varandra och vad som är okej och inte, samt årlig information om rutiner och arbetssätt. Detta finns med i årshjulet för arbetsplatsträffarna (APT) och på chefsmötet i maj fick alla chefer en förstärkt information. Majoriteten av förvaltningens medarbetare tycker att de har en positiv utveckling i arbetsgruppen och en arbetsmiljö som gör att de trivs på jobbet, men förvaltningen uppfyller inte nämndmålet eftersom det även framgår i enkäten att alla arbetsplatser inte arbetar förebyggande. Dessutom, precis som föregående år, så är det nio procent av de anställda som upplever sig utsatt för kränkande särbehandling, vilket är 50 personer. Upplevelse av kränkande särbehandling förekommer inom kommunens samtliga nämnder i varierande andel från fyra till femton procent. Av de 50 personer i förvaltningen som angett att de upplevt kränkande särbehandling svarar drygt hälften att de vet hur man gör en anmälan och knappt hälften att de inte vet hur man anmäler. Detta tyder på vikten av att fortsätta informera och prata om gällande rutiner och den sociala arbetsmiljön vilket alla inte upplever att man gjort under året. I de fall det anmäls gör arbetsgivaren en oberoende utredning, vilket genomförts i sex fall under året. Under året genomfördes en omfattande

arbetsmiljökartläggning på Reningsverket för att undersöka om kränkande särbehandling förekom. Kartläggningen visade på bemötandeproblematik men inte kränkande särbehandling enligt lagens mening. Det efterföljande arbetet med arbetsmiljön och grupputveckling ger goda resultat och fortsätter under 2024. Förvaltningen har tagit stöd av både företagshälsovård och andra avtalade arbetsmiljötjänster för handledning och grupputveckling där behov funnits.

Strategiskt mål 6: Kommuninvånare som står utanför arbetsmarknaden ska snabbare komma i egen försörjning

Nämndmål: Teknik- och servicenämnden ska arbeta för att tillskapa möjlighet till arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom nämndens verksamhetsområde.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Genomförd arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom nämndens verksamhetsområde	-	-	Beskrivning i text	Beskrivning i text.

Förvaltningen har arbetat med flera insatser under året genom praktikplatser, utbildning samt andra typer av arbetsmarknadspolitiska åtgärder, vilket medför att nämndmålet uppfylls för verksamhetsåret. Insatserna ses som en del av förvaltningens viktiga arbete med kompetensförsörjning och kommer stärkas ytterligare genom att förvaltningens stab kommer att samordna förvaltningens praktikplatser från och med år 2024.

Måltidsverksamheten tar kontinuerligt emot praktikanter från vuxenutbildningarna till kock. I samarbete med bland annat Arbetsförmedlingen genomförs även andra arbetsmarknadspolitiska insatser såsom språkträning, arbetsträning eller lönebidragsanställning. Måltidsverksamheten har genomfört en pilotutbildning under hösten i yrkessvenska. Femton tillsvidareanställda restaurangbiträden och kockar inom Måltid har tilldelats en plats i utbildningen. Resultatet kommer att utvärderas under våren 2024. Vatten och avloppsverksamheten har under året tagit emot praktikanter med yrkesinriktad utbildning från både gymnasium och yrkeshögskola, vilket är ett viktigt samarbete för att säkra framtida arbetskraft. Park och gata har haft sammanlagt åtta praktikanter inom parkdriften från Hvilan Utbildning och Yrkesvux/Komvux.

Förvaltningen samarbetar med Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen (GAF) kring service och reparationer av kommunens tjänstecyklar inom fordonsverksamheten samt genom Örebro byggretur. Avfallsverksamheten öppnade Örebro byggretur under hösten och verksamheten bemannas kontinuerligt av fem personer från GAF. Teknik- och serviceförvaltningen ser möjlighet till fler samarbeten tillsammans med GAF inom exempelvis Park och gatas verksamhetsområde.

Strategiskt mål 7: Antal och andel personer som är beroende av långvarigt försörjningsstöd ska minska (GEH-mål)

Teknik- och servicenämnden har inget eget nämndmål kopplat till det strategiska målet utan bidrar till utveckling av det strategiska målet genom grunduppdraget.

Förvaltningen har arbetat med flera insatser under året för de som står långt utanför arbetsmarknaden genom praktikplatser, utbildning samt andra typer av arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Läs mer om arbetet under strategiskt mål 6, ”Kommuninvånare som står utanför arbetsmarknaden ska snabbare komma i egen försörjning”.

3.1.3 Strategiskt område: Ett tryggt Örebro genom hela livet

I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de strategiska målen Teknik- och servicenämnden berörs av inom området Ett tryggt Örebro genom hela livet.

Strategiskt mål 10: Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun

Nämndens verksamhetsområden levererar viktiga samhällsviktiga tjänster som måste fungera oavsett händelse och utveckling. För Teknik- och servicenämnden är säkerhet- och trygghetsfrågan av stor vikt när det gäller planering av exempelvis trafikmiljö, belysning, renhållning och tillgänglighet, vilket påverkar om stadsmiljön upplevs som trygg eller otrygg. Nämnden behöver säkra en hållbar infrastruktur framåt och Park och gata kommer att verka för att underhållstakten avseende reinvesteringar på allmän platsmark ska stämma överens med behovet. Detta för att underhållsbehovet inte ska öka samt för att hålla en godtagbar standard som gör att medborgare och besökare kan vistas i vårt offentliga rum tryggt, säkert och med en tillgänglighet för alla. På uppdrag av Länsstyrelsen i Örebro utför Vatten och avlopp årligen undersökning av narkotikamängder och drogs substanser i inkommande spillvatten till Skebäckverket.

Nämndmål 1: Teknik- och servicenämnden ska verka för en ökad reinvesteringstakt av kommunens anläggningar för en hållbar infrastruktur

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts för samtliga indikatorer.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023 *
Reinvesteringstakt i förhållande till behov avseende beläggning (tkr)	8 600	7 300	17 045	67 000
Reinvesteringstakt i förhållande till behov avseende broar (tkr)	1 900	16 100	4 760	30 000
Reinvesteringstakt i förhållande till behov avseende lekplatser (tkr)	2 900	4 400	9 452	12 000
Kommentarer till indikatorerna				
* Målvärdet inkluderar inte indexuppräknig. Målvärdet utgår från år 2021.				

Hela den avsatta budgeten för beläggningsunderhåll har omsatts och ändå är det långt kvar till målvärdet, som avser det totala behovet. Med avsatt budget klarar nämnden bara av att hantera de mest akuta underhållsbehoven och underhållsskulden skjuts framåt. Detta bidrar till sämre möjligheter att genomföra planerade och koordinerade underhållsinsatser. Brounderhåll som har påbörjats under år 2023 fortsätter under år 2024 vilket medför att inte hela budgeten omsatts. Även när det gäller brounderhåll är det konstaterade underhållsbehovet större än vad budgeten klarar av att hantera, vilket bidrar till ett ökat slitage och snabbare åldrande på konstruktionerna. Detta leder till betydligt högre kostnader framåt eftersom åtgärderna blir mer omfattande ju längre de skjuts på framtiden. Gällande lekplatser har Park och gata omsatt budgeten, men vissa projekt fortsätter under år 2024.

Nämndmål 2: Teknik- och servicenämnden ska verka för att drift och underhåll av kommunens anläggningar uppnår en godtagbar standard för att säkra en hållbar infrastruktur

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts för samtliga indikatorer.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Driftbudget i förhållande till behov avseende vinterväghållning (tkr)	22 647	31 062	45 635	30 000 *
Gator som har behov av ny beläggning (kvm)	48 000	59 000	99 000	150 000
Gång och cykelbana som har behov av ny beläggning (kvm)	3 500	1 000	8500	20 000
Begärd driftkompensation för ökade kostnader i samband med investeringar	- **	- **	2 532	3 652
Kommentarer till indikatorerna				
* Målvärdet inkluderar inte indexuppräknning, utan utgår från år 2020 samt utifrån en normalvinter.				
** Inget utfall finns för angivna år då det inte redovisades så att det går att urskilja.				

Kostnaden för vinterväghållningen har ökat väsentligt, vilket i huvudsak beror det på ökade kostnader för entreprenörerna och onormalt många utkallningar till följd av en kall och snörik start på vintern år 2023/2024. Exempelvis gjordes fem fullröjningar den sista veckan i december. Det är en stor utmaning att budgetera för en med väderleken varierande verksamhet. Kommunen behöver hitta en modell för att budgetera för vinterväghållning samt hur avvikelser från budgeten ska hanteras.

När det gäller reinvesteringstakten för beläggning, så är den för låg i förhållande till behovet. Detta innebär att nämndmålet inte är nått och att kommunens anläggningar gradvis försämras i ett hållbarhetsperspektiv. Detta omfattar både ekonomisk och ekologisk hållbarhet eftersom större insatser med mer omfattande reparationer behöver genomföras ju längre fram man skjuter på underhållsinsatserna.

3.1.4 Strategiskt område: Ett hållbart och växande Örebro

I detta avsnitt redovisas nämndens bidrag till de strategiska målen Teknik- och servicenämnden berörs av inom området Ett hållbart och växande Örebro. Avsnittet avslutas med en redovisning av hur nämnden bidragit till riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Strategiskt mål 15: Örebro kommunkoncern ska bli 100 procent självförsörjande på klimatsmart energi

Örebro kommun tillhandahåller en hållbar och cirkulär energilösning samt en infrastruktur för biogas. Biogas ska vara tillgänglig där den behövs och vara en självklar del i framtidens energisystem.

Nämndmål: Teknik- och servicenämnden ska stärka attraktivitet för företag genom att erbjuda klimatsmart energi i vårt gasnät.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Kommunens totala biogasproduktion Atle, Venan, Skebäck (GWh)	-	-	21,1	öka

Under 2023 har det bedrivits ett aktivt arbete för att få nya kunder att ansluta sig till gasnätet. Dialog har först med flera stora företag men ingen av dem har än så länge tagit steget för att satsa på biogas. Den skatt som infördes på biogas under 2023 har medfört att biogasen inte är lika ekonomiskt fördelaktig vilket också har lett till en minskad vilja att ansluta sig. Trots detta finns mindre företag som har en vilja att ansluta men inga avtal har tecknats än.

Under året har det identifierat ett behov av att informera och sprida kunskap om biogas i vårt närområde. Ett samarbete kring informationsmaterial har initierats tillsammans med Region Örebro län och Biogas Öst.

Strategiskt mål 16: Inom Örebro kommunkoncern ska energiförbrukningen minska och energieffektiviseringen öka

Ett löpande arbete för att minska elförbrukningen pågår inom förvaltningen. Park och gata genomför utbyte av gatubelysningen till LED i samband med förnyelse och inom Vatten- och avloppsverksamheten optimeras de energikrävande reningsprocesserna för att minska elförbrukningen.

Nämndmål: Teknik- och servicenämnden ska minska elförbrukningen.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts för samtliga indikatorer.

Indikator/indikatorer för mätning av måloppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Tekniska förvaltningens elförbrukning i lokaler och anläggningar (MWh/år)	22 885	21 950	22 289	minska
Minskad elanvändning Vatten och avloppsverksamheten (MWh)	15 484	15 145	15 761	oförändrat/ minska
Elförbrukning per belysningspunkt i gatubelysning (kWh/belysningspunkt)	163,16	165	145	163

Den markanta sänkningen av elförbrukning per belysningspunkt beror bland annat på fler LED-ljuskällor, mer arbete med styrning (exempelvis nattsänkning) samt nya kablar som bidrar till minskade energiförluster. Även genomgång och justering av abonnemangstillhörighet har gjort att siffrorna är mer korrekta år 2023 än tidigare år.

In- och utläckage påverkar elförbrukningen för Vatten och avloppsverksamheten, förnyelse av ledningsnätet, kontinuerlig läcksökning och uppföljning av omätt vatten (i samband med bland annat anläggningsprojekt) är viktigt arbete. I somras upptäcktes ett par stora läckage på ledningsnätet vilket efter åtgärd minskade vår vattenproduktion betydligt. Inläckaget på ledningsnät i samband med höstens skyfall ökade belastningen och därmed elförbrukningen på reningsverket. Mätning av elförbrukningen i förvaltningens nya lokaler i Berglunda är ännu inte på plats varför förbrukningen för 2023 utgår från schabloner.

Även om elförbrukning per belysningspunkt har minskat vilket är positivt uppnås inte nämndmålet. Under 2024 väntas kommunens nya klimatstrategi antas vilken bland annat innehåller nya mål för minskad elförbrukning vilket medför att arbetet behöver intensifieras ytterligare.

Strategiskt mål 17: Öka den biologiska mångfalden och andelen giffria miljöer

Genom att utveckla ekosystemtjänster som vattenrening och flödestjämnning kan vi minska risker och kostnader för bland annat översvämningar. Arbete för ökad biologisk mångfald i bebyggd miljö bidrar både till att nå miljömål och till att öka trivsel och upplevelsevärden. Förvaltningen arbetar löpande med att minska spridningen av farliga kemikalier både genom det interna kemikaliarbetet och genom Vatten och avloppsverksamhetens uppströmsarbete.

Nämndmål: Tekniska nämnden ska bidra till att öka den biologiska mångfalden och andelen giffria miljöer

Måloppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts avseende indikatorerna ”Genomförande av projektet Hjärstaskogen”, ”Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen”, ”Inköp av livsmedel med ursprung Sverige”, ”Inköp av ekologiska livsmedel” samt ”Inköp av svenskproducerade ekologiska livsmedel”.

Indikatorn ”Andel återvunnen fosfor i slam från Reningsverket till produktiv mark” är en långsiktig indikator som kan påverkas av yttre faktorer, men påvisar att nämnden arbetar långsiktigt för att öka den biologiska mångfalden.

Indikator/indikatorer för mätning av måloppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Genomförande av projektet "Hjärstaskogen" (utifrån delstrategin Sångfågeln landskap i Grönstrategin)			Genomfört	Beskrivning i text
Andel återvunnen fosfor i slam från Reningsverket till produktiv mark (procent)	87	67	** 92	100
Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen	* 231	99	82	minska
Inköp av livsmedel med ursprung Sverige (mål: 55 procent år 2024)	49,06	49,16	48	oförändrat
Inköp av ekologiska livsmedel (procent)	78,4	77,2	75	oförändrat
Inköp av svenskproducerade ekologiska livsmedel (procent)	49,5	49,5	45,6	oförändrat
- Grundskolekök (60 procent år 2024)	52,1	51,9	47,9	oförändrat
- Gymnasiekök (60 procent år 2024)	50,5	51,4	50,2	oförändrat
- Vård och omsorg (50 procent år 2024)	43,2	43	38,3	oförändrat
Kommentarer till indikatorerna				
* Den stora ökningen förklaras av att uppföljningen genomfördes på ett annat sätt 2021. En ny och mer automatiserad metod för uppföljning är nu på plats vilket säkerställer en mer konsekvent uppföljning framgent.				
** I samband med sensommarens skyfall försämrades kvaliteten av slammet vilket ledde till att det inte var godkänt för spridning till åkermark under en månad, vilket medför att målvärdet för indikatorn inte kunde uppnås för året.				

Utifrån Grönstrategin bidrar Park och gata till att underlätta för alla örebroare att kunna röra sig, leka, motionera och ta del av natur och grönska nära sin bostad. Parker och naturområden främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som uppmuntrar till möten mellan människor. Projektet Hjärstaskogen är slutrapporterat till Boverket. Syftet med projektet var att kombinera utveckling av områdets sociala värden med utveckling av miljöer som främjar ekosystemtjänster som kopplar till det som i Örebro kommuns Grönstrategi benämns Sångfågeln landskap. Park och gata har anlagt promenadstigar genom skogsområdet och tagit bort granbarkborreskadat timmer. Därefter har det återplanterats buskar och träd som i större utsträckning bidrar till en ökad biologisk mångfald. Utfasning av kemiska produkter innehållande större mängder av risk- och utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens PRIO-databas har fortgått och målet för denna indikator uppnås för 2023.

Gällande inköp av ekologiska livsmedel, svenskproducerade ekologiska livsmedel och livsmedel med ursprung Sverige så backar indikatorerna för inköp av livsmedel något på grund av den ansträngda ekonomin och tillfälliga brister på tillgången av vissa ekologiska livsmedel. Under året har Måltid arbetat aktivt för att öka inköpen från våra lokala producenter, dock är detta fortfarande förhållandevis små volymer. Därav bedöms målet som helhet inte uppfyllt. Trots att inköpen av ekologiska livsmedel minskat något så kom Örebro kommun ändå på första plats i Ekomatsligan (som delas ut av Ekomatscentrum), vilket innebär att Örebro kommun, av alla kommuner i Sverige, har handlat procentuellt störst andel ekologiska livsmedel. Under 2023 vann även Tullängsgymnasiet i kategorin "Årets hållbara offentliga restaurang" och en av kökets kockar vann tävlingen "Årets skolkock", i den nationella tävlingen White Guide Junior.

Strategiskt mål 18: Säkra en hållbar vattenförsörjning

Arbetet med att producera och tillhandahålla en säker dricksvattenförsörjning samt leda bort och rena dag- och spillvatten är en förutsättning för en trygg och hållbar välfärd för kommuninvånarna. Örebro växer samtidigt som förnyelsebehovet är stort med ett föråldrat ledningsnät. Att ha en bra förnyelsetakt är ett viktigt mål för en hållbar vattenförsörjning. På nämndens verk pågår upprustning av befintliga anläggningar och aktiva insatser görs för att minska in- och utläckaget på ledningsnätet. Örebro kommuns vattentillgång

säkras genom att bland annat långsiktigt trygga Svartån som vattentäkt och ett arbete med att inrätta ett vattenskyddsområde med föreskrifter pågår.

En övergripande plan för nödvattenförsörjning i Örebro kommun är framtagen som en del i det säkerhetsarbete som pågår för att säkra vattentillgången vid en kris. Återkommande informationskampanjer ska bidra till beteendeförändringar för en mer hållbar vattenförbrukning. Länsstyrelsen har tidigare flaggat för en ökad brist på kloridbaserade fällningskemikalier, men nu har försörjningssituationen normaliserats. Utifall att en bristsituation skulle uppstå framåt, säkras Vattenverket ändå upp genom att öka lagringskapaciteten.

Nämndmål 1: Teknik- och servicenämnden ska verka för att öka förnyelsetakten av kommunens ledningsnät för en hållbar vattenförsörjning

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts för samtliga indikatorer

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Förnyelsetakt Vatten	2250 m	3161 m	2528 m	6600 m/år
Förnyelsetakt Spillvatten	8285 m	4890 m	3129 m	4000 m/år
Förnyelsetakt Dagvatten	3093 m	2275 m	1064 m	2300 m/år

Målvärdet för snittet för förnyelsetakten under åren 2020–2023 uppfylls endast för spillvatten dock inte för vatten eller dagvatten på grund av bland annat resursbrist och genomförandekraft. Målet är att uppnå antalet meter (målvärdet) i snitt under åren 2020–2029. Beroende på vilka projekt som utförs samt om projektet pågår över flera år så kommer redovisningen av antalet meter per vattentjänst och år att variera.

Nämndmål 2: Teknik- och servicenämnden ska verka för en minskning av in- och utläckaget på kommunens ledningsnät

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts för samtliga indikatorer

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Energitalp i form av vattenförluster * (levererat-egenförbrukning-debiterat) /levererat	22,8 %	23,64%	22,47 %	<18,5 %
Energitalp i form av tillskottsvatten (Behandlad mängd avloppsvatten-Debiterad avloppsmängd) /(Behandlad mängd avloppsvatten)*100	44 %	41 %	51 %	<35 %

Vatten och avloppsverksamheten arbetar aktivt för att minska in- och utläckaget på ledningsnätet. Nämndmålet har dock inte uppfyllts under året, vilket beror på flera orsaker. Verksamheten har haft svårigheter att få in rätt data då allt vatten inte mäts i bland annat anläggningsprojekt. Förnyelsetakten på VA-ledningar har inte heller uppfyllts på grund av bland annat resursbrist och genomförandekraft, vilket också påverkat utfallet. Sensommarens skyfall och den blöta hösten gav dessutom ett högre inläckage i ledningsnätet. Vatten och avlopp har satt ett högt målvärde, för att kunna närma sig medelresultatet av in- och utläckage för samtliga kommuner i VASS (statistiken från Svenskt Vatten).

Uppdrag

- **Initiera medborgardialog kring framtidens trafik- och infrastrukturlösningar.**
Park och gata har delaktiga i möten när uppdraget har diskuterats generellt men inte blivit inbjudna till arbetsmöten.
- **Genomföra ett kommunövergripande arbete för att underlätta att hitta parkering i Örebro.**
Park och gata har deltagit i möten och bidragit med kompetens.
- **Arbeta för att naturmiljöer blir mer tillgängliga för kommuninvånare.**
Park och gata har deltagit i hantering av frågan när den diskuterats på generell nivå men inte blivit inbjudna till möten i arbetsgrupp.
- **Med underhållsplaner som grund fortsätta arbetet för att bättre planera, prioritera och samordna kommunens investeringar.**
Parckenheten har påbörjat arbetet med underhållsplaner för byggnader på parkmark, en trädplan och parkplaner. Gata och trafik har kontinuerligt reviderat underhållsplaner för broar och beläggning samt inventerat underlag för belysning. Underhållsplaner som varit under framtagande under 2023 hanterar ansvarsområden som ligger under Park och gatas verksamhetsområde. När det gäller trädplan har avstämning skett med Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen.

Uppdragsstatus		
Genomfört	Påbörjat	Ej påbörjat
	X	

- **Utveckla arbetet med naturvård och ökad biologisk mångfald genom att ta fram en strategi för naturvård och friluftsliv.**
Park och gata har varit delaktiga i möten när uppdraget har diskuterats generellt men inte blivit inbjudna till arbetsmöten.
- **Arbeta för fler trygghetskameror och mer belysning för att skapa trygga stadsmiljöer.**
Park och gata har deltagit i samtal inför att polisen har satt upp trygghetskameror och därigenom varit med och skapat möjligheter för detta. Under året har arbetet med drift och underhåll av belysningsanläggningen fortlöpt. Park och gata är, förutom i det egna grunduppdraget, även representerade i genomförande av Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens skattefinansierade investeringar och i genomförande av detaljplaner.
- **Lekmiljöer, lekotoper samt vattenlek ska utvecklas i hela kommunen.**
Under 2023 har bland annat följande lekmiljöer byggts om i Asker, Drottningholmsvägen i Marieberg, Banvallsgatan i Hidingsta, Rastorpsvägen i Vintrosa samt Stadsparken - vattenlek och lekmiljö. Vattenlek i Stadsparken och ersätter tidigare plaskdamm. Arbetet blev mer omfattande än planerat och Teknik- och servicenämnden fattade beslut om en omfördelning av Park och gatas investeringsmedel för att möjliggöra projektet.

Uppdragsstatus		
Genomfört	Påbörjat	Ej påbörjat
X		

3.2 Övriga mål och uppdrag

Krislager

Kommunalt krislager för skyddsutrustning

Kommunstyrelsen beslutade den 17 maj 2022 (Ks 747/2020) att hanteringen av skyddsmaterial med lagerhållning och beställarfunktion fortsätter inom Teknik- och serviceförvaltningen under perioden 2023-01-01 till 2025-12-31.

Krislager måltidsenheten

Kommunstyrelsen beslutade den 17 maj 2022 (Ks 607/2022) att uppdra till kommundirektören att säkerställa att alla tillagningskök inom Måltidsenheten ska lagerhålla ordinarie livsmedel för minst två dagar och varor för enklare mat och krismåltider för fyra till sju dagar.

Förstudie för masslogistikcenter i egen regi

Förvaltningen har under 2023 fått ett uppdrag (Tos 5986/2023) från nämnden att i samarbete med Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen genomföra en förstudie för masslogistikcenter i egen regi. Målet är att framåt hitta en mer hållbar masshantering och ett effektivt sätt att cirkulera massorna från ett projekt till ett annat. Förstudien kommer visa på möjliga vägar framåt och beräknas vara klar under våren 2024.

Nämnden bidrar till att minska klimatbelastningen

(kopplat till Program för hållbar utveckling och Klimatstrategin)

Teknik- och servicenämnden ska bidra i arbetet till att minska klimatbelastningen, både direkt i den egna verksamheten och indirekt genom att skapa förutsättningar för kommuninvånarna att bidra i rätt riktning. Nämnden ska tillhandahålla en hållbar och tillgänglig avfallshantering som motiverar och gör det enkelt för kommuninvånarna att sortera rätt samt verka för en ökad återanvändning i samarbete med föreningar och verksamheter från civila samhället. Vidare ska nämnden verka för en ökad tillgänglighet till biogas för fordons- och industrisektorn, minska klimatpåverkan från kommunens fordonsflotta, genomföra kommunikationsinsatser mot allmänheten för hållbar vattenanvändning samt förvaltningsövergripande arbete med att minska energianvändningen. Genom konceptet ”Smartare mat” bidrar vi bland annat till att minska klimatmatbelastningen och främjar biologisk mångfald genom val av råvaror.

Nämndmål (kopplat till *Program för hållbar utveckling och Klimatstrategin*): År 2030 har Örebro kommun som geografiskt område en livsmedelsproduktion som bidrar till minskad klimat- och miljöpåverkan, som samtidigt förbättrar mark och jordkvalitet, bidrar till stärkt biologisk mångfald och motståndskraft mot andra störningar.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
	X

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts för samtliga indikatorer

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Mängden matsvinn (tallrikssvinn och serveringssvinn) från måltider inom kommunens organisation ska uppgå till högst 8 procent 2030 (delmål 9 procent 2024).	12 (8+4)	11 (7+4)	11 (8+3)	10
Klimatbelastningen per kilo inköpta livsmedel ska genom val av råvaror minska med 46 procent (=1,28 Co2e) till 2030, jämfört med nivån 2014 (delmål 1,65 Co2e 2024).	1,64	1,68	1,62	minska

Måltidsverksamheten har under året bidragit till att minska klimatbelastningen. Genom aktivt arbete i köken har serveringssvinnet minskat. För att minska matsvinnet ytterligare startar pilotprojektet ”Matsvinn-app” där det ska bli enklare att fylla i och följa sitt matsvinn. På så sätt kan man göra analyser och åtgärder i arbetet med att minska svinn. Detta arbete görs tillsammans med förvaltningarna som Måltid levererar till. Gällande tallrikssvinnet så har det dessvärre inte minskat vilket gör att den totala mängden matsvinn inte minskat tillräckligt i förhållande till målvärdet. Nämndmålet ses därför inte som uppfyllt för 2023. För att lyckas med att minska tallrikssvinnet behövs ett nära samarbete med skolor och förskolor i arbetet med målet om att minska matsvinn.

Minskningen av CO₂e går också åt rätt håll. Genom ökad mängd vegetabiliskt protein i maten, särskilt inom grundskola och gymnasieskola, har minskningen av Co₂e fortsatt. Som en del i Örebro Universitets stora projekt ”PAN-Sweden*” kommer Måltid få en chans att jobba vidare med receptutveckling, sensorik och näringsinnehåll. Målet är att fortsätta skapa goda maträtter med hög andel vegetabiliskt protein. Måltids deltagande i projektet kan bidra till att nå det utmanande CO₂e-målet till 2030.

*PAN-Sweden (Växtbaserade proteiner för hälsa och välmående).

Nämndmål (kopplat till Avfallsplanen): Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka.

Måluppfyllelse	
Uppfylls	Uppfylls ej
X	

Nämndmålet är uppfyllt när målvärdet 2023 har uppnåtts.

Indikator/indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Minskad mängd mat- och restavfall per invånare (kg/invånare). Långsiktig målsättning till år 2025 – minskad mängd med 25 procent, 160 kg/invånare.	185	171*	166*	171*
Kommentarer till indikatorerna				
* Mekanisk eftersortering påbörjad 2022. 10 procent utsorteringsgrad av plast och metall ger att mängden restavfall till förbränning sänks.				

Plockanalyserna som utfördes i oktober 2023 visar på drastiska förändringar i insamlad mängd matavfall i restavfallet samt en tydlig minskning av mängden förpackningar i restavfallet. Förklaringar till förändringarna kan hämtas i att det är en nationell trend sedan pandemin, med förändrade levnadsmönster. Fler arbetade hemifrån och lagade mer mat från grunden och äter upp sina rester i större utsträckning. Även den ”nya” ekonomin med hög inflation och mer ansträngd hushållsekonomi tycks påverka förekomsten av matavfall. Även insamlade mängder utsorterat matavfall har sjunkit och restavfallsmängden minskar fortsatt trots en ökad befolkning.

Från och med 1 januari 2024 blir insamling av matavfallet obligatoriskt, vilket innebär att dagens frivilliga system med separat insamling av matavfallet kommer att övergå till ett obligatoriskt system och möjlighet till att ha ett abonnemang för sorterat avfall försvinner ur avfallstaxan.

Upplevelsen av våra tjänster

Upplevelsen av våra tjänster och vår leverans är viktiga inspel till vårt fortsatta utvecklingsarbete. 2023 mäter vi bland annat våra servicegarantier samt deltar i SCB:s medborgarundersökning och SKR löpande insikt kundmätning.

Indikator/indikatorer för mätning av måloppfyllelse		Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
SCB:s medborgarundersökning: Skötsel av gator och vägar (procent)	Totalt	50	56,3	50,3	behålla
	Kvinnor	53	61,4	55,6	behålla
	Män	47	51,0	44,7	behålla
SCB:s medborgarundersökning: Säkerställa tillgången till dricksvatten (procent)	Totalt	92	89,7	89,0	behålla
	Kvinnor	91	91,3	90,0	behålla
	Män	93	88,6	88,0	behålla
SCB:s medborgarundersökning: Skötsel av allmänna platser (procent)	Totalt	82	83,9	77,3	behålla
	Kvinnor	82	84,7	81,9	behålla
	Män	81	83,1	72,4	behålla
SCB:s medborgarundersökning: Hämtningen av hushållsavfall (procent)	Totalt	97	96,3	94,0	behålla
	Kvinnor	97	98,5	94,3	behålla
	Män	98	94,1	93,6	behålla
SKR löpande insikt kundmätning: Markupplåtelse (Nöjd-Kund-Index)	Totalt	70	69	*	behålla
	Kvinnor	68	78	*	behålla
	Män	71	65	*	behålla
Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade (procent). Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska handläggas inom fyra veckor.	Totalt	100	100	100	100
Pothål på körbanor samt gång och cykelvägar ska lagas inom fem dagar från det att anmälan kommit in till kommunen. (procent)	Totalt	91	91	84	100
Tillgång till vatten inom tre timmar (procent). Vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.	Totalt	100	100	100	100
Tillgång till vatten i kranen inom 24 timmar (procent). Vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.	Totalt	100	100	100	100
Ordrar (procenten visar totalt antal utförda ordrar av beställda tjänster). Inom fem arbetsdagar efter registrerad beställning (ärende) ska kund få servicen utförd för nedanstående tjänster (varje beställning genererar en order): - Kärthantering (ny utställning, ändring av storlek och utökning av antal) - Containerutställning - Utkörning av påsar och sorteringsutrustning - (verksamheter och flerfamiljshus) Utkörning tillbehör för el-avfallshämtning	Totalt	99,8	98,7	97,2	99
Kommentarer till indikatorerna					
* På grund av sjukfrånvaro och personalomsättning har indikatorn inte kunnat mätas under år 2023.					

4 Analysunderlag – ekonomi

Teknik- och servicenämnden har för de skattefinansierade verksamheterna en negativ budgetavvikelse om 18,9 mnkr. Den negativa budgetavvikelsen förklaras främst av vinterväghållningen (-26,5 mnkr). Även Måltidsverksamheten (-4,9 mnkr), Projektenheten (-5 mnkr) och ökade kostnader inom beläggnings- och belyningsunderhåll bidrar till den negativa avvikelsen. Inom nämnden finns dock andra positiva avvikelser till följd av bland annat ökad gasdistribution (5,3 mnkr), sålda fordon (1,7 mnkr) samt vakanser som delvis väger upp det resultatet.

Avfallsverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse om 4,5 mnkr. Året har gett högre intäkter än förväntat från mottagningen av förorenade jordar vid Atleverket samt lägre avskrivningskostnader. VA-verksamhetens resultat för året uppgår till 7,3 mnkr vilket är i linje med budget (7,7 mnkr).

De taxefinansierade verksamheternas resultat justeras årligen mot verksamhetens egna kapital eller tillbaka mot respektive abonnentkollektiv.

Effektivisering

I verksamhetsplan med budget för 2023 beslutade nämnden en fördelning kring det generella effektiviseringskravet för de skattefinansierade verksamheter om 1 procent, vilket för Teknik- och servicenämnden motsvarade 2 053 tkr. Nämnden beslutade att fördela effektiviseringskrav utifrån total budgetram inklusive kapitalkostnader.

Den verksamhet som fick ta den största delen är Park- och gatuverksamheten, där effektiviseringskravet motsvarar – 1 772 tkr, vilket utgör ca 86 procent av det totala kravet. Verksamheten har mött upp minskningen av budgetramen genom ökade intäkter, främst till följd av ett beslut för avgifter kopplat till elsparcyklar men även ökade intäkter för färdtillstånd. För övriga skattefinansierade verksamheter har de kunnat möta upp sin minskade ram genom minskade kostnader.

Gällande övriga beslutade åtgärder för att nå en budget i balans enligt bilaga 1 har dessvärre ingen effekt hittills uppnåtts. Arbetet är påbörjat med några av punkterna och hoppas få ekonomisk effekt framöver.

4.1 Enheternas ekonomiska resultat

Park och Gata

Park och gata exklusive vinterväghållning	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
	Bokslut	Utfall Ack dec	Budget	Avvikelse		
3 Intäkter	212 300	244 387	178 469	65 918	32 088	15
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-217 045	-226 010	-201 279	-24 731	-8 965	4
5 Personalkostnader	-77 554	-81 473	-86 545	5 072	-3 919	5
6A Lokalhyror	-11 817	-16 109	-16 597	488	-4 292	36
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-77 581	-92 686	-51 190	-41 496	-15 105	19
7 Övriga kostnader	-15 865	-17 912	-18 933	1 021	-2 046	13
Netto	-161 071	-189 802	-196 075	6 273	-28 731	18

Park och gata vinterväghållning	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
	Bokslut	Utfall Ack dec	Budget	Avvikelse		
3 Intäkter	4 743	5 829	3 657	2 172	1 086	23
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-26 244	-41 692	-19 614	-22 078	-15 448	59
6A Lokalhyror	-170	-128	-131	3	43	-25
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-9 091	-8 962	-3 058	-5 905	129	-1
7 Övriga kostnader	-300	-682	-17	-665	-382	128
Netto	-31 062	-45 636	-19 163	-26 473	-14 574	47

Park- och Gatuverksamheten redovisar en negativ budgetavvikelse för året på totalt 20 200 tkr. Den största avvikelsen redovisar vinterväghållningen där årets negativa avvikelse är 26 473 tkr mot budget.

Park och gata exkl. vinterväghållningen.

Park och gatuverksamheten exkl. vinterväghållningen visar en positiv budgetavvikelse om 6 273 tkr. Den positiva avvikelsen förklaras främst av ökade intäkter för parkering och markupplåtelse, som väger upp för nämndens andra negativa avvikelser.

Exempel på sådana är att kostnaderna för Vägföreningar blivit större än budgeterat. Kostnaderna har sin grund i ett gammalt beslut som säger att kommunen ska betala ut de kostnader som föreningarna har, vilket innebär en kostnadspost som kommunen har begränsad rådighet över och som är svår att förutspå.

Den största utmaningen för verksamhetsområdet är effekten från utökade driftområden och således också ökade underhållskostnader för dessa områden. I dagsläget finns ingen generell uppräknings för volymökningar vilket innebär att ökade driftskostnader urholkar befintlig budgetram. Nämnden har senast i verksamhetsplan med budget för 2023 och 2024 begärt kompensation från Kommunstyrelsen för ofinansierade ökade kostnader om 7 851 tkr till följd av beslutade investeringar 2023 och 2024. Detta ligger med som en beslutad åtgärd (åtgärd 2) i Bilaga 1 Beslutade åtgärder.

Ytterligare en ekonomisk utmaning för verksamheten är den generella prisökningen de senaste åren, där verksamheten får ut mindre av samma peng jämfört tidigare år. Detta är tydligt inom bland annat Parkverksamheten där en indexuppräknings enligt avtal är gjord med strax över 18 procent, motsvarande ökade kostnader med ca 900tkr, som förväntas rymmas inom befintlig budgetram.

Inom verksamhetsområdet ser vi även effekter av den minskade investeringsbudgeten och de driftkostnadskonsekvenser som detta genererar. Exempelvis är beläggningsunderhåll och belysningsunderhåll områden där reparations- och underhållskostnaderna har ökat avsevärt som en följd av att reinvesteringsnivån är för låg.

Vinterväghållningen

Vinterväghållningen är ännu ett konkret exempel på problematiken med den växande staden, där driftområdet har utökats utan att budgetkompensation har erhållits och därtill den generella prisökningen. Detta i kombination med den mängd snö som föll under årets sista månad som var mycket större än på många år. Detta har resulterat i flertalet fullröjningar och att stora mängder snö har fått köras till deponi för att säkerställa framkomlighet och trafiksäkerhet. Även halkbekämpningen har varit omfattande under året. Vid årets slut konstateras att vinterväghållningen har kostat 26 473 tkr mer än de budgeterat, att jämföra mot avvikelsen för 2022 som landade på – 11 062 tkr.

I dagsläget harmoniserar inte befintlig budgetram med den ambitionsnivå som finns för vinterväghållningen. Prioriteringar har tillkommit samtidigt som budgeten är oförändrad, exempelvis inriktning avseende ökat cyklande innebär högre driftkostnader. En genomlysning av vinterväghållningens ekonomi är genomförd. Nämnden har senast i verksamhetsplan med budget för 2024 begärt kompensation från Kommunstyrelsen för den ofinansierade delen av vinterväghållningen om 12 000 tkr, vilket ligger med som en beslutad åtgärd (åtgärd 1) i Bilaga 1 Beslutade åtgärder.

Digital infrastruktur (tidigare Bredband)

Digital Infrastruktur (tidigare Bredband)	2022 Bokslut	2023 Utfall Ack dec	2023 Budget	2023 Avvikelse	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-59	-59	-100	41	1	-1
Netto	-59	-59	-100	41	1	-1

Årets utfall består av kapitalkostnader som nämnden kompenseras för i budget.

Fordon

Fordon	2022 Bokslut	2023 Utfall Ack dec	2023 Budget	2023 Avvikelse	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
3 Intäkter	126 969	117 903	121 722	-3 819	-9 066	-7
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-55 463	-47 360	-49 578	2 218	8 103	-15
5 Personalkostnader	-18 562	-18 806	-20 414	1 608	-244	1
6A Lokalhyror	-10 643	-14 225	-14 373	148	-3 582	34
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-41 125	-41 131	-42 571	1 440	-6	0
7 Övriga kostnader	-2 055	-2 262	-2 382	120	-207	10
Netto	-879	-5 881	-7 596	1 715	-5 002	569

Fordonsverksamheten visar en positiv budgetavvikelse om + 1 715 tkr, vilket motsvarar ca 1,5 procent av verksamhetens omsättning.

Verksamheten finansieras av interna intäkter från andra nämnder inom Örebro kommun. Den positiva avvikelsen förklaras av sålda fordon där intäkterna blivit högre än förväntat. På enhetsnivå finns det andra avvikelser som i sin helhet balanserar tar ut varandra. Exempel på sådana är lägre intäkter inom Förrådet och Verkstaden till följd av flytten till Berglunda samt minskade personalkostnader till följd av vakanser.

Projektenheten

Projektenheten	2022 Bokslut	2023 Utfall Ack dec	2023 Budget	2023 Avvikelse	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
3 Intäkter	20 935	26 034	30 540	-4 506	5 098	24
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-5 805	-8 523	-6 761	-1 762	-2 718	47
5 Personalkostnader	-16 596	-19 524	-20 333	810	-2 928	18
6A Lokalhyror	-1 582	-1 411	-1 583	172	172	-11
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-377	-393	-412	19	-16	4
7 Övriga kostnader	-830	-1 172	-1 451	279	-342	41
Netto	-4 255	-4 989	0	-4 988	-734	17

Projektenheten är ytterligare en av nämndens internfinansierade verksamheter och finansieras av intäkter för investerings- och exploateringsprojekt inom kommunen. Enheten visar för året en negativ budgetavvikelse om -4 988 tkr.

Anledningen till avvikelsen är främst en konsekvens av att kommunen antog en redovisningsriktlinje för tidsskrivningen kopplat till investering och exploatering, som en följd av en uppdatering av kommunala redovisningslagar med skärpta krav kring vad som avser en investeringskostnad när den utförs i egen regi. Det betyder i praktiken att enheten inte får täckning för sina overheadkostnader när de arbetar med projekt i egen regi. VA-verksamheten har genom taxan täckt upp sin del av overheadkostnaden, men den delen som återstår avseende Park och Gata samt Mark och exploatering kvarstår som ofinansierad.

Utmaningen ligger med som en beslutad åtgärd (åtgärd 3) i Bilaga 1 Beslutade åtgärder, men en översyn har påbörjats för att se över om budgetmedel kan omfördelas från de verksamheter/potter som tidigare finansierade dessa kostnader.

Stab och Ledning

Stab och ledning	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
	Bokslut	Utfall Ack dec	Budget	Avvikelse		
3 Intäkter	29 961	32 280	32 026	254	2 319	8
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-1 705	-1 604	-2 065	461	100	-6
5 Personalkostnader	-12 140	-11 414	-14 705	3 291	725	-6
6A Lokalhyror	-1 048	-1 143	-1 234	91	-95	9
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-218	-405	-197	-208	-187	86
7 Övriga kostnader	-14 342	-12 896	-13 791	895	1 445	-10
Netto	510	4 817	34	4 783	4 307	845

Budgetavvikelsen inom Stab och Ledning landar för året på + 4 783 tkr. Verksamheten inom Stab och Ledning är finansierade både via budgettram, interna intäkter från andra nämnder inom kommunen och interna intäkter inom nämnden avseende gemensamma resurser.

Den positiva avvikelsen är främst hänförlig till personalkostnader, vilket beror på vakanser och sjukskrivningar som inte täckts upp. Även samordnad varutransport har en positiv budgetavvikelse om + 1 443 tkr till följd av en förändrad periodisering i samband med bokslutet 2022 som har rättats till inför budgetarbetet 2024. Verksamheten för samordnad varutransport övertog nämnden i årsskiftet i samband med omorganisationen.

Måltid

Måltidsverksamheten	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
	Bokslut	Utfall Ack dec	Budget	Avvikelse		
3 Intäkter	217 396	234 704	248 833	-14 129	17 308	8
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-2 560	-3 732	-3 823	91	-1 172	46
5 Personalkostnader	-122 671	-132 087	-132 108	21	-9 416	8
6A Lokalhyror	-8 425	-8 349	-8 238	-111	76	-1
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-85 232	-90 152	-98 416	8 264	-4 920	6
7 Övriga kostnader	-12 915	-13 569	-14 486	917	-654	5
Netto	-14 407	-13 184	-8 238	-4 946	1 222	-8

Måltidsverksamheten är ännu en av de internprisfinansierade verksamheterna inom nämnden, och finansieras av intäkter från andra nämnder inom kommunen. Verksamheten har för året en negativ budgetavvikelse om – 4 946 tkr, motsvarande ca 2,1 procent av omsättningen.

Verksamheten har sedan ett par år tillbaka drabbats hårt av de stigande priserna som följd av en orolig omvärld, inte minst gällande livsmedel. Inför 2023 kompensterades köpande verksamheter för ökade livsmedelskostnader och måltidspriserna räknades upp med motsvarande. Totalt utgjorde uppräknningen ca 17,9 procent av tidigare livsmedelsbudget enligt den prognos som gjordes. Enligt uppgifter har dock livsmedelspriserna landat på 22 % för samma period, vilket innebär att mellanskillnaden för perioden inte är kompensterat.

Tyvärr har ingen uppräknning av övriga ökade kostnader kunnat genomföras, där bland annat transportkostnader och förbrukningsmaterial också har drabbats hårt av prisökningar.

Ökade kostnader i kombination med minskat antalet elever inom skolverksamheterna har genererat i minskade intäkter, vilket är det de stora förklaringarna till avvikelsen inom Måltidsverksamheten. Nämnden har senast i verksamhetsplan med budget för 2024 beskrivit utmaningen med Måltids ekonomi, vilket ligger med som en beslutad åtgärd (åtgärd 4) i Bilaga 1 Beslutade åtgärder. Inför 2025 kommer även en översyn av internpriserna inom kommunen att genomföras.

Nämnd

Nämnd	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr	Förändr %
	Bokslut	Utfall Ack dec	Budget	Avvikelse	2023 - 2022	2022 - 2023
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-91	-107	-93	-14	-16	18
5 Personalkostnader	-832	-1 271	-760	-512	-439	53
7 Övriga kostnader	-39	-140	-37	-103	-101	262
Netto	-961	-1 518	-890	-628	-557	58

Nämnden visar för 2023 en negativ budgetavvikelse om -628 mnkr. Orsaken till den negativa avvikelsen beror på att ingen justering av nämndens budgetram gjordes i samband med omorganisationen. Dels så ökar kostnaden till följd av att nämnden har haft längre sammanträden för att säkerställa ett klokt beslutsfattande. Delar av underskottet förklaras också av att nämnden nu består av färre äldre ledamöter, vilket bidrar till en högre kostnad hänförligt till personalomkostnadspåslaget.

Gas

Gas	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr	Förändr %
	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse	2022 o 2023	2022 o 2023
3 Intäkter	17 258	21 930	15 689	6 241	4 673	27
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-7 459	-9 929	-9 140	-789	-2 470	33
5 Personalkostnader	-2 260	-2 718	-3 100	382	-458	20
6A Lokalhyror	-127	-77	-127	51	51	
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-1 040	-2 141	-1 340	-802	-1 101	106
7 Övriga kostnader	-1 573	-1 638	-1 861	223	-64	4
Netto	4 798	5 428	122	5 306	631	13

Gasverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse om 5 306 tkr. Den främsta anledningen till det är högre intäkter vilket är en följd av ökad distribution i Gasnätet samt ökad försåld volym. Ökade volymer har också medfört ökade kostnader för inköp av gas. Personalkostnaderna för året avviker mot budget med ca 400 tkr pga. av vakant tjänst under delar av året.

Avfallsverksamheten

Avfall	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr	Förändr %
	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse	2022 o 2023	2022 o 2023
3 Intäkter	177 041	192 957	204 234	-11 278	15 916	9
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-97 820	-101 261	-103 591	2 330	-3 441	4
5 Personalkostnader	-38 038	-43 902	-46 270	2 368	-5 864	15
6A Lokalhyror	-1 219	-4 146	-3 617	-529	-2 927	240
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-34 427	-38 074	-47 973	9 899	-3 646	11
7 Övriga kostnader	-10 918	-18 447	-2 784	-15 663	-7 529	69
Netto	-5 381	-12 872	0	-12 872	-7 491	139

Årets resultat uppgår till -12 872 tkr vilket ändå är 4 545 bättre än det budgeterade resultatet på -17 000 tkr. Ett underskott inom avfallsverksamheten justeras med eget kapital. Underskottet innebar att det egna kapitalet minskade och vid årets slut uppgick det egna kapitalet till 58 149 tkr.

En stor del i det förbättrade resultatet är ökade intäkter från mottagningen av förorenad jord vid Atleverket. Inflödet av förorenad jord är svårbedömt och historiskt har mottagna volymer varierat stort. Ökade volymer har också lett till ökade entreprenadkostnader för omhändertagande av inkomna massor.

Intäkterna från hushållsabonnemang blev lägre än budgeterat totalt cirka 2 000 tkr. Den främsta anledningen är abonnemangsbyten under året. Medborgare har bytt från dyrare abonnemang till billigare alternativ. På kostnadssidan var framför allt avskrivningskostnaderna för året lägre. Det är en följd av att investeringarna i en ny

deponietapp samt matavfallsbyggnaden vid Atleverket färdigställs senare än vad det räknats med i budget.

VA-verksamheten

Vatten och Avlopp	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr 2022 o 2023	Förändr % 2022 o 2023
	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse		
3 Intäkter	177 041	192 957	204 234	-11 278	15 916	9
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-97 820	-101 261	-103 591	2 330	-3 441	4
5 Personalkostnader	-38 038	-43 902	-46 270	2 368	-5 864	15
6A Lokalyror	-1 219	-4 146	-3 617	-529	-2 927	240
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-34 427	-38 074	-47 973	9 899	-3 646	11
7 Övriga kostnader	-10 918	-18 447	-2 784	-15 663	-7 529	69
Netto	-5 381	-12 872	0	-12 872	-7 491	139

VA-Verksamheten redovisar ett helårsresultat i linje med budget. Resultatet + 7 297 tkr är 371 tkr lägre än vad som budgeterats.

Även om avvikelsen mot budget var förhållandevis liten har en vissa avvikelser funnits på kostnadssidan. Under året har en läcka på en av våra större vattenledningar varit kostsam. Därutöver har verksamheten haft kostnader för juridikstöd kopplat till tvisten om högreservoaren Lyra, vilka inte var budgeterade. Personalkostnaderna för året översteg budget vilket främst är kopplat till kostnader för övertidsarbete. Totalt blev avskrivningskostnaderna för året 2 713 tkr lägre än budget.

De år inkomsterna överstiger kostnaderna för VA-verksamheten, ska den del som inkomsterna överstiger kostnaderna ses som en förutbetalad intäkt/skuld till abonnentkollektivet. Skulden till abonnenterna ska inom de kommande åren regleras. Under 2022 översteg inkomsterna kostnaderna med ca 36 900tkr. För 2023 har inkomsterna överstigit kostnaderna med 7 297tkr. Det innebär att det inför 2024 finns en skuld om 44 191 tkr som ska återföras till abonnentkollektivet de närmsta åren. Med beaktande av skulden till abonnenterna gjordes ingen höjning av taxan till 2024 trots ökade kostnader, skulden kommer därmed kunna regleras under kommande år.

I augusti beslutade nämnden (Tos 6653/2023) om ett större finansieringslån för att finansiera de investeringar som görs av verksamheten. Lånet uppgick till 200 000 tkr.

4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Sum Kontogrupp	2022	2023	2023	2023	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
	Bokslut	Utfall	Budget	Avvikelse		
3 Intäkter	629 561	683 068	630 936	52 131	53 506	8
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-316 430	-339 016	-292 453	-46 563	-22 585	7
5 Personalkostnader	-250 615	-267 293	-277 965	10 672	-16 678	7
6A Lokalyror	-33 813	-41 441	-42 283	842	-7 628	23
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-214 665	-235 871	-197 184	-38 687	-21 206	10
7 Övriga kostnader	-47 918	-50 270	-52 958	2 688	-2 353	5
Summa skattefinansierat	-233 879	-250 823	-231 907	-18 916	-16 945	60

Av intäkterna om 630 936 tkr avser 1 961 tkr statliga bidrag.

Avvikelsen inom Lokalyror förklaras av att Måltidsverksamheten under 2023 har tagit över lokalyror för köken inom Vård och Omsorg.

4.3 Ekonomiskt resultat per verksamhet (verksamhetsindelning enligt SCB:s RS-kod¹)

Verksamhetsgrupp	2022 Bokslut	2023 Utfall	2023 Budget	2023 Avvikelse	Förändr tkr 2023 - 2022	Förändr % 2022 - 2023
100 Politisk verksamhet	-961	-1 518	-890	-628	-557	58
200 Samhällsbyggnad	-59	-59	-100	41	0	0
240 Gator, vägar o park	-218 625	-235 442	-215 238	-20 204	-16 817	8
519 Övrig äldreomsorg	-8 642	-8 552	0	-8 552	90	-1
860 Fordonsgas	4 798	5 428	122	5 306	630	13
900 Övrig verksamhet	2 127	-1 272	377	-1 649	-3 399	-160
902 Kommungemensam verksamhet	-12 515	-9 410	-16 178	6 768	3 105	-25
Summa skattefinansierat	-233 877	-250 825	-231 907	-18 918	-16 948	-107
840 Vatten o Avlopp	643	0	0	0	-643	0
850 Avfall	-5 381	-12 872	0	-12 872	-7 491	0
Summa taxefinansierat	-4 739	-1 734	2 861	-4 594	-4	0

4.4 Investeringar

Investeringar – nämndens investeringar

Totalt förbrukades 470 mnkr av den totala budgeten på 769 mnkr. Det motsvarar en förbrukning på ca 61 %. I nedan tabeller beskrivs utfallen per verksamhet med en bedömning av hur mycket av återstående medel föreslås överföras till kommande år. Samtliga verksamhetsområden har inte förbrukat årsbudgeten fullt ut. Den huvudsakliga orsaken beror på olika förseningar i projekt. Dels som en effekt av den globala osäkerheten under året, dels på grund av utmaningar i förvaltningens och kommunens egna processer i planeringsfasen.

¹ Räkenskapssammandraget (RS) är Statistiska centralbyråns (SCB:s) årliga insamling av ekonomiska uppgifter från samtliga kommuner. Syftet med RS är att på kommun- och riksnivå få en tillförlitlig information om kommunernas ekonomi, både nuläge och utveckling. RS har stor betydelse för olika användningsområden på nationell, internationell och kommunal nivå och är lagstadgad.

Park och Gata

Park och gata	2023 Utfall	2023 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2024
Park och gata - Inventarier	722	1 000	278	0
303-101 Gemensamt	130	1 000	870	0
303-499 Inventarier Flytt Berglunda	133	0	-133	0
303-239 Barmarksrenhållning Gc-vägar	459	0	-459	0
Park och gata (ej volympott)	18 670	17 000	-1 670	-1 670
303-565 Asfaltsunderhåll Komponentavsk	17 045	17 000	-45	-45
303-572 Biljettautomater parkering	1 596	0	-1 596	-1 596
303-240 Beläggingsunderhåll körbanor	2	0	-2	-2
303-561 Planlager för flis, utbyggnad	26	0	-26	-26
Park och gata (Volympott)	52 048	91 752	39 704	40 527
303-106 Gatuförvaltning Salutorg	4	0	-4	-4
303-520 Parkeringsledningssystem	0	200	200	200
303-564 Hjälmmaren Muddring rännan Hemf	390	1 195	805	805
303-566 Turistvägvisning	0	497	497	497
303-567 Trappor	0	1 000	1 000	1 000
303-576 Trafiksignalanläggningar	1 054	1 500	446	446
303-835 Dammar	9 828	7 084	-2 744	-2 744
303-836 Konstbyggnader	4 771	20 558	15 787	15 787
303-837 Dagvattenpumpstn Våghustorget	79	500	421	421
303-838 Omb gator i sb m förnyelse VA-	-257	0	257	257
303-839 Gatubelysn stolpar o kablar	14 865	28 142	13 277	13 277
303-891 Tillgänglighetsåtgärder	22	1 000	978	978
303-893 Trafikräkning	295	535	240	240
303-917 Bullersanering	93	4 417	4 324	4 324
303-960 Projektering	5	0	-5	-5
303-961 Industrispår	1 112	1 147	35	35
303-991 Trafiksäkerhetsobjekt	449	1 333	884	884
303-998 Trafikreglering	82	520	438	438
306-040 Skolan i park och natur	0	0	0	0
306-042 Temalek Stadsparken	5 825	3 240	-2 585	-1 762
306-044 Stadsdelslek Baronbackarna	659	2 000	1 341	1 341
306-118 Plaskdammar/vattenlek/duschar	6 087	6 000	-87	-87
306-120 Reinvestering träd	1 014	1 155	141	141
306-126 Sångfågeln landskap	0	2 000	2 000	2 000
306-127 Lekotop	805	133	-672	-672
306-131 Upprustning parker på väster	3	0	-3	-3
306-136 Reinvestering park	2 701	4 016	1 315	1 315
306-140 Reinvestering områdeslek	2 163	3 580	1 417	1 417
303-408 Futurum	2 267	0	-2 267	-2 267
Bredband	2 248	17 508	15 260	15 260
Summa	146 673	236 012	89 339	90 707

I utfallet ovan är statliga bidrag inkluderat om – 2 152 tkr.

Objektet 303-408 Futurum är felbokfört och avser en driftkostnad, vilket kommer att rättas på 2024.

Avvikelserna ovan förklaras av olika saker, men främst vakanser och att verksamheten saknat personal med beställarkompetens under 2023, vilket ser betydligt bättre ut för 2024.

Fordon

Fordon	Utfall 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Begärs överfört till 2024
Fordon (skattefinansierade investeringar)	-32 741	-30 971	-1 770	0
Fordon (taxefinansierade investeringar)	-15 360	-19 241	3 881	3 881
Fordon inventarier	-2 406	-8 695	6 289	6 289
Summa	-50 507	-58 907	8 400	10 170

I utfallet ovan är statliga bidrag inkluderat om - 580 tkr.

Fordonsverksamheten en positiv avvikelse om 10 170 tkr. Avvikelsen beror främst på inventariebudgeten som avser inventarieinköp vid flytten till Berglunda. Flytten blev förskjuten mot den första tidsplanen och skedde i september 2023. Därför har de punkter att göra som återstår i och med flytten som de inte hunnit med 2023 utan behöver utföra 2024.

Gas

Gas	2023 Utfall	2023 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2024
307-510 LBG Anläggning	3 750	2 000	-1 750	
307-550 Fordonsgasnät	0	14 850	14 850	12 653
307-700 Deponigasanläggning Atle	690	0	-690	
307-750 Gasupptradering Skebäck	1 007	1 250	243	
Summa	5 447	18 100	12 653	12 653

Gasverksamheten förbrukade en mindre del av sin totala investeringsbudget. Det största projektet var LBG-anläggningen.

Avfall

Avfall	2023 Utfall	2023 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2024
301-047 Våg Atle	0	65	65	65
301-520 Utbyggnad planer	0	1 962	1 962	1 962
301-578 Metodutveckling	89	2 171	2 082	2 082
301-585 Behandling av matavfall	2 223	853	-1 370	-1 370
301-588 Fastighet & inventarier Avfall	169	6 651	6 482	6 482
301-589 Ny Deponi Atle	3 982	5 606	1 624	1 624
301-590 Ombyggn ÅVC farligt avfall	0	1 504	1 504	1 504
Summa	6 463	18 812	12 349	12 349

Avfallsverksamhetens större investeringsprojekt i en ny deponietapp vid Atleverket färdigställdes under året. Det finns dock osäkerhet kring slutkostnaden för projektet. Investeringsprojektet ombyggnation av matavfallsbyggnaden vid Atleverket färdigställdes också under året. Investering i personalbyggnad Atleverket beräknad kostnad på 4 500 tkr genomfördes inte.

VA-Verksamheten

VA	2023 Utfall	2023 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2024
302-010 Gemensamt	5 804	12 010	6 206	6 200
302-080 Ervalla	81	1 500	1 419	1 400
302-110 RVÖ vattenfas	34 133	64 950	30 817	30 800
302-111 RVÖ slamfas	284	11 300	11 016	11 000
302-120 Brevens	10	0	-10	0
302-140 Garphyttan	0	2 200	2 200	2 200
302-170 Odensbacken	0	1 700	1 700	1 700
302-200 Spillvattenpumpstationer	9 530	10 700	1 170	1 100
310-501 Egna vattenmätare	1 013	2 000	987	0
311-001 Gemensamt	342	3 700	3 358	3 358
311-203 Betalstationer	377	1 078	701	701
311-205 Utrustning till Filmbuss	0	2 000	2 000	2 000
312-001 Vattenledn. gem	4 875	8 215	3 340	3 337
312-101 Spillvattenledning gemensam	1	505	504	504
312-104 Spillvattenledning, brunnar	0	1 000	1 000	0
312-204 Dagvattenledning, brunnar	0	1 000	1 000	0
314* Förnyelse	143 641	176 500	32 859	29 550
314-020 Spillvattenledning utmed Lillån	7	5 950	5 943	0
315* Planering	34 742	53 530	18 788	20 050
316* Exploatering	77 591	134 600	57 009	18 600
318-720 Skråmsta ombygg reservoar o ka	8 064	19 386	11 322	11 322
318-721 Nytt vattentorn	3 682	19 000	15 318	15 318
318-726 Ombyggnation oförutsedd	1 705	2 000	295	
318-955 Garphyttan tryckstegring	35	200	166	
318-997 Ny tryckstegringsstation Kil	135	500	365	365
318-998 Upprustning Kilsmo VV	1 529	5 844	4 315	4 315
Summa	327 579	541 368	213 789	163 820

VA-Verksamheten investerade för totalt 327 579 tkr vilket är 213 789 tkr lägre än budget. Total budget uppgick till 541 368 tkr.

Avvikelsen beror främst på förseningar av olika anledningar i planerade projekt. De större budgetmässiga avvikelserna finns inom nedanstående projekt, samtliga genomförs men med framskjuten tidsplan mot tidigare: • Ny inloppsdel reningsverket • Överföringsledningar och lokala nät (Sticksjö, Rinkaby och Gällersta kyrkby) • Lågreservoar och kalkanläggning vattenverket

Utfallet för investeringar i exploateringsområden samt förnyelse av ledningsnät blev lägre än budget för 2023

5. Fem år i sammandrag

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023 *	
Befolkning						
Antal invånare Örebro kommun						
	Totalt	155 696	156 381	156 987	157 5	159 050
	Kvinnor	78 468	78 785	79 114	79 557	80 129
	Män	77 228	77 596	77 873	78 299	78 921
* Siffrorna för 2023 är en prognos.						
Antal anställda						
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare						
	Totalt	375	386	392	388	664
	Kvinnor	111	113	114	110	321
	Män	264	273	278	278	343
Antal visstidsanställda, årsarbetare						
	Totalt	13	15	14	17	32
	Kvinnor	3	5	5	9	19
	Män	10	10	9	8	13
Sjukfrånvaro						
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden						
	Totalt	4,9	5,1	5,5	4,8	5,4
	Kvinnor	6,1	6,7	6,6	6,3	6,6
	Män	4,4	4,4	5,1	4,2	4,4
Korttidsfrånvaro dag 1-14, sjukdagar per anställd						
	Totalt	6,4	7,3	6,3	7,4	6,3
	Kvinnor	8,1	8,4	6,3	8,9	6,5
	Män	5,7	6,8	6,3	6,8	6,1
Organisationsutveckling						
Antal balansräkningsenheter		2	2	2	2	2
Park och gata						
Gator/vägar i Örebro (km) *		*477	*481	*481	450	458
Gång och cykelvägar i Örebro (km) *		357	360	360	330	335
Skadeärenden (antal) **		**58	**47	**49	**77	85
Vinterväghållning (tkr)		***37 612	***8 815	***22 647	***31 061	45 380
Vinterväghållning körbana (kr/m2)		*** 5,79	***1,4	***2,8	***4,9	6,7
Vinterväghållning gång/cykelvägar (kr/m2)		***13,24	***3,66	***11,09	***12,6	23,6
Asfaltsunderhåll körbanor (tkr)		36 711	6 026	7868	15 260	****20 500
Asfaltsunderhåll gång/cykelvägar (tkr)		10 189	1 000	750	64	****4 500
Väghållning kostnad per m2 körbanor sommar/vinter		***10,48	***4,54	***6,09	***13,05	19,89
* Utfall till och med år 2021 är uppskattade siffror.						
** De totala antal skador är skador som inkommer till kommunen där man ställer anspråk på Park och gata, oavsett om Park och gata är vållande eller ej.						
*** Resultatet är beroende av väderförhållanden under vintermånaderna.						
**** Innefattar investering plus tillkommande medel för asfaltunderhåll.						
Kostnader för vinterväghållning och belysning ökar bl.a. på grund av ökade drivmedelspriser, entreprenörsavtal och indexhöjning, materialkostnader, den växande staden m.m.						

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023 *
Fordon					
Kommunens inköpta volymer av drivmedel (tkr)					
Bensin	1 212	1 209	1 371	1 993	1 953
Biogas	4 895	4 504	4 612	6 360	7 470
Diesel	5 769	4 674	5 327	8 149	8 006
HVO100	4 007	3 653	3 934	5 508	3 821
Etanol	12	3	0	4	4
Antal registrerade fordon upp till 3,5 ton (st)*				608	573
Andel registreringspliktiga fordon upp till 3,5 ton per drivmedel (procent) *					
Bensin	-	-	-	2	2
Biogas	-	-	-	58	59
Diesel	-	-	-	36	35
Etanol	-	-	-	1	0
Elhybrid	-	-	-	0	0
El	-	-	-	3	4
Antal inköpta registreringspliktiga fordon upp till 3,5 ton per drivmedel (st)*					
Bensin	-	-	-	2	1
Biogas	-	-	-	30	47
Diesel	-	-	-	21	12
Etanol	-	-	-	0	0
Elhybrid	-	-	-	2	0
El	-	-	-	14	6
Antal avsteg från fordonsriktlinjernas miljö- och trafiksäkerhetskrav (st)					
Vid inköp	1	5	0	0	0
Vid utfasning	0	0	0	0	0
Utsläpp av fossil koldioxid från kommunala fordon (ton CO2)	2 118	1 969	1 761	1 957	1 985
* Nya följemått 2023 utifrån definitioner i fordonsriktlinjerna					
Avfall					
Matavfall till rötning (ton)	8 836	8 716	8 772	8 405	7 777
Hushållsavfall till förbränning (ton)	22 791	21 310	22 036	* 21 685	* 21 671
Förberedelse för återanvändning (ton)	548	590	630	650	** 556
*Avser insamlade mängder hushållsavfall i säck och kärl till förbränning. Mekanisk eftersortering i Stockholm/Brista samt eftersortering optisk sortering i Eskilstuna ger att mängd avfall som till slut går vidare till förbränning är 18 665 ton.					
** Minskningen av förberedelse till återanvändning bedöms kunna vara kopplad till att den totala mängden av avfall har minskat, vilket kan beror på det ekonomiska läget/ansträngd hushållsekonomi.					
Vatten och avlopp					
Antal avloppsstoppar (stycken)	72	93	77	114	67
Antal vattenläckor (stycken)	75	79	83	71	81

6. Bilagor

Bilaga 1 Beslutade åtgärder


Tabell: Beslutade åtgärder

Beslutad åtgärd 1	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Tekniska nämnden begär 12 mnkr i anslag från Kommunstyrelsen för justering av vinterväghållningens budgetram, från 20 mnkr till 32 mnkr enligt resultat från genomlysning genomförd under år 2021.	220121, §193	TN 6989/2021	0	-12	0	Behovet av åtgärder för vinterväghållningens budget har lyfts för vidare behandling i budgetprocessen då Tekniska nämnden inte själv råder över frågan.
Kommentar:	Budgeten för vinterväghållningen har inte reviderats sedan 2014. Utifrån genomlysning av vinterväghållningen konstaterades att nämndens nuvarande budget för vinterväghållning inte är tillräcklig. Vid en normalvinter och bibehållen ambitionsnivå under 2024 innebär det att Park och gata kommer att överskrida budgeten. Om ambitionsnivån behöver sänkas innebär det bland annat nämnden inte kan garantera en trygg, trafiksäker och tillgänglig vinterväghållning samt att vi inte kan leva upp till kommunens prioriterade inriktning avseende ökat cyklande.					
Beslutad åtgärd 2	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Ökade driftkostnader till följd av beslutat investeringsprogram 2023	220302	Sam 195/2022	0	- 4,2	0	Programnämnd samhällsbyggnad begärde tidigare kompensation för ökade driftkostnader till följd av investeringar som medför ökade driftkostnader hos nämnden. Inget beslut om kompensation har fattats vilket innebär att ökade driftkostnader om 3 652 tkr är ofinansierade i nämndens budget 2023 och ytterligare 4 199 tkr för 2024 till följd av investeringar.

BILAGA 1 BESLUTADE ÅTGÄRDER, ÅRSBERÄTTELSE 2023 – TEKNIK- OCH SERVICENÄMNDEN

Beslutad åtgärd 3	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Intäktsbortfall Projektenheten till följd av ändrade redovisningsriktlinjer i samband med investeringar	220121, §193	TN 6989/2021	0	-3	0	Utifrån förändringen som innebär att exempelvis OH inte kan redovisas på investeringsobjekten krävs en omstrukturering av Projektenhetens budget. Det intäktsbortfall förändringen innebär klaras inte inom nämndens egen budgetram.
Kommentar:	<p>Tekniska nämnden beslutade i 2021 års Verksamhetsplan med budget att begära till Kommunstyrelsen om att kompensera nämnden för intäktsbortfall kopplat till ändrade redovisningsriktlinjer vad avser timpris i samband med investeringar. Inför år 2024 har nämnden ännu inte erhållit kompensation för intäktsbortfallet och för Projektenheten kvarstår ofinansierade kostnader på den skattefinansierade delen om 2 654 tkr.</p> <p>En översyn har påbörjats för att se över om budgetmedel kan omfördelas från de verksamheter/potter som tidigare finansierade dessa kostnader.</p>					
Beslutad åtgärd 4	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Åtgärder för budget i balans för Måltidsverksamheten	230310	Tos 2697/2023	0	- 8	0	För Måltidsverksamheten föreslås en indexuppräknad livsmedelsbudget som åtgärd samt översyn av internprissättningen där uppräkning av andra kostnadsökningar ingår.
Kommentar:	<p>Det pågår en diskussion med köpande nämnder kring hur prisuppräkningsmetoden ska utvecklas inför 2024. Inför 2025 kommer även en översyn av internpriserna inom kommunen att genomföras.</p>					

Bilaga 2 Begäran om överföring av investeringsanslag från 2023

						
ÖREBRO						Bilaga 2
Begäran om överföring av investeringsanslag från 2023						
<i>Teknik och servicenämnd</i>						
Belopp i tkr						
Ändamål/investeringsobjekt	Anslag	Utfall 23-12-31	Kvar av anslag	Önskemål om överfört anslag	Överförs till vilket år	Motivering till överföring av anslag
Anslag 2023						
Skattefinansierad verksamhet						
- park & gata (volympott)	91 752	52 048	39 704	40 527	2024	823 tkr av underskott räknas av pga att det i förra bokslutet 22/23 missades att föra över ett statligt bidrag de fick 2021 för perioden 2021 - 2024 som främst var kopplat till en investering som till största del har utförts år 2023. Detta låg i förra bokslutet på en egen REN på driften så det var 823 tkr som därmed föll in i resultatet för 2022. Nu gör de ett underskott på det investeringsobjektet till följd av att intäkten inte hängde med. Önskar därmed "räkna av" 823 tkr på det överförda underskottet.
- park & gata (ej volympott)	17 000	18 670	-1 670	-1 670	2024	Underskott beror på att prisökningarna de senaste åren genererat i fördyringar jämfört mot när planering skett.
- gas	18 100	5 447	12 653	12 653	2024	
- fordon skattefinansierat	30 971	32 741	-1 770	0	2024	
- fordon taxefinansierat	19 241	15 360	3 881	3 881	2024	
- övrigt Tekniska	31 562	9 046	22 516	21 549	2024	Överskott inom Bredband (15 260) samt Fordon inventarier (6 289) önskar tas med till 2024 då Fordons inventariepott härleddes till flytten till Berglunda. Flytten blev förskjuten mot den första tidsplanen och skedde nu i September. Därför har de punkter att göra som återstår i och med flytten som de inte hunnit med 2023 utan behöver utföra 2024.
Park & Gata 303-408 Futurum		2 267	-2 267	-2 267	2024	Felbokning som avser drift - ska rättas på 2024.
Taxefinansierad verksamhet						
Avfall	18 812	6 463	12 349	12 349	2024	Pågående investeringsprojekt samt behov av omfördelning mellan projekt under 2024
VA	541 368	327 579	213 789	163 821	2024	I huvudsak pågående projekt vid årsskiftet, ev behov av omfördelning mellan projekt

Bilaga 3 Sammanfattning av nämndens måluppfyllelse

Denna sammanfattning omfattar de strategiska mål som fullmäktige angett att Teknik- och servicenämnden ska bidra till.

Strategiskt mål 1: Varje nämnd ska ha en budget i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
1.1 Teknik- och servicenämnden ska ha en budget i balans	Uppfylls ej	Teknik- och servicenämnden har för de skattefinansierade verksamheterna en negativ budgetavvikelse, som förklaras främst av vinterväghållningen, måltidsverksamheten och Projektenheten. Inom nämnden finns dock andra positiva avvikelser till följd av bland annat ökad gasdistribution, sålda fordon samt vakanser som delvis väger upp det resultatet. Avfallsverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse. Året har gett högre intäkter än förväntat från mottagningen av förorenade jordar vid Atleverket samt lägre avskrivningskostnader. Vatten och avloppsverksamhetens resultat för året är i linje med budget. Gällande beslutade åtgärder för att nå en budget i balans (enligt bilaga 1) har dessvärre ingen effekt hittills uppnåtts. Arbetet är påbörjat med några av punkterna och hoppas få ekonomisk effekt framöver.
Strategiskt mål 2: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö som bidrar till ett hållbart arbetsliv		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
2.1 Teknik- och servicenämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö.	Uppfylls	Årets förbättrade HME-värde och OSA-index innebär att nämndmålet har uppfyllts. Exempel på framgångsfaktorer inom förvaltningen är ett nära ledarskap, hög delaktighet kring målsättningar, dialog om verksamhetsutveckling närmare medarbetarna, tydliggörande av roller och uppdrag, stärkt dialog mellan chefer och medarbetare, stärkt ledarskap samt

		förbättrade förutsättningar för cheferna. Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att kunskaper om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) behöver stärkas. Lokalförändringar under året har skapat bättre förutsättningar för den fysiska arbetsmiljön i Berglunda samt i renoverade kök i måltidsverksamheten. Under hösten skärptes reglerna kring 11 timmars dygnsvila för förvaltningens verksamheter med beredskap. Kompetensförsörjningsutmaningar ger i flera fall negativa konsekvenser för arbetsmiljön, men måltidsverksamheten har under året sett positiva effekter genom inrättandet av pooltjänster, samt utbildning i yrkessvenska.
Strategiskt mål 5: Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
5.1 Teknik- och servicenämnden arbetar förbyggande för att förhindra kränkande särbehandling.	Uppfylls ej	Majoriteten av förvaltningens medarbetare tycker att de har en positiv utveckling i arbetsgruppen och en arbetsmiljö som gör att de trivs på jobbet, men förvaltningen uppfyller inte nämndmålet eftersom det även framgår i enkäten att alla arbetsplatser inte arbetar förebyggande. Dessutom, precis som föregående år, så är det nio procent av de anställda som upplever sig utsatt för kränkande särbehandling. Av de 50 personer i förvaltningen som angett att de upplevt kränkande särbehandling svarar drygt hälften att de vet hur man gör en anmälan och knappt hälften att de inte vet hur man anmäler. Detta tyder på vikten av att fortsätta informera och prata om gällande rutiner och den sociala arbetsmiljön vilket alla inte upplever att man gjort under året.
Strategiskt mål 6: Kommuninvånare som står utanför arbetsmarknaden ska snabbare komma i egen försörjning		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
6.1 Teknik- och servicenämnden ska arbeta för att tillskapa möjlighet till arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom nämndens verksamhetsområde	Uppfylls	Förvaltningen har arbetat med flera insatser under året vilket medför att nämndmålet uppfylls för verksamhetsåret. Verksamheterna har bland annat tagit emot praktikanter inom Vatten och avlopp, Park och gata och Måltid.

		Måltidsverksamheten har genomfört en pilotutbildning under hösten i yrkessvenska. Samarbete har skett med Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen (GAF) kring service och reparationer av kommunens tjänstecyklar inom fordonsverksamheten samt genom Örebro byggretur. Förvaltningen ser möjlighet till fler samarbeten tillsammans med GAF inom exempelvis Park och gatas verksamhetsområde. Insatserna ses som en del av förvaltningens viktiga arbete med kompetensförsörjning och kommer stärkas ytterligare genom att förvaltningens stab kommer att samordna förvaltningens praktikplatser från och med år 2024.
Strategiskt mål 10: Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
7.1 Teknik- och servicenämnden ska verka för en ökad reinvesteringstakt av kommunens anläggningar för en hållbar infrastruktur	Uppfylls ej	Hela den avsatta budgeten för beläggningsunderhåll har omsatts och ändå är det långt kvar till målvärdet, som avser det totala behovet. Med avsatt budget klarar nämnden bara av att hantera de mest akuta underhållsbehoven och underhållsskulden skjuts framåt. Detta bidrar till sämre möjligheter att genomföra planerade och koordinerade underhållsinsatser. Brounderhåll som har påbörjats under år 2023 fortsätter under år 2024 vilket medför att inte hela budgeten omsatts. Även när det gäller brounderhåll är det konstaterade underhållsbehovet större än vad budgeten klarar av att hantera, vilket bidrar till ett ökat slitage och snabbare åldrande på konstruktionerna. Detta leder till betydligt högre kostnader framåt eftersom åtgärderna blir mer omfattande ju längre de skjuts på framtiden. Gällande lekplatser har Park och gata omsatt budgeten, men vissa projekt fortsätter under år 2024.
7.2 Teknik- och servicenämnden ska verka för att drift och underhåll av kommunens anläggningar uppnår en godtagbar standard för att säkra en hållbar infrastruktur	Uppfylls ej	Kostnaden för vinterväghållningen har ökat väsentligt, vilket i huvudsak beror det på ökade kostnader för entreprenörerna och onormalt många utkallningar till följd av en kall och snörik start på vintern år 2023/2024. Exempelvis gjordes fem fullröjningar den sista veckan i

		december. Kommunen behöver hitta en modell för att budgetera för vinterväghållning samt hur avvikelser från budgeten ska hanteras. När det gäller reinvesteringstakten för beläggning, så är den för låg i förhållande till behovet. Detta innebär att nämndmålet inte är nått och att kommunens anläggningar gradvis försämrats i ett hållbarhetsperspektiv. Detta omfattar både ekonomisk och ekologisk hållbarhet eftersom större insatser med mer omfattande reparationer behöver genomföras ju längre fram man skjuter på underhållsinsatserna.
Strategiskt mål 15: Örebro kommunkoncern ska bli 100 procent självförsörjande på klimatsmart energi		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
15.1 Teknik- och servicenämnden ska stärka attraktivitet för företag genom att erbjuda klimatsmart energi i vårt gasnät	Uppfylls	Under 2023 har det bedrivits ett aktivt arbete för att få nya kunder att ansluta sig till gasnätet. Dialog har först med flera stora företag men ingen av dem har än så länge tagit steget för att satsa på biogas. Den skatt som infördes på biogas under 2023 har medfört att biogasen inte är lika ekonomiskt fördelaktig vilket också har lett till en minskad vilja att ansluta sig. Trots detta finns mindre företag som har en vilja att ansluta men inga avtal har tecknats än. Under året har det identifierat ett behov av att informera och sprida kunskap om biogas i vårt närområde. Ett samarbete kring informationsmaterial har initierats tillsammans med Region Örebro län och Biogas Öst.
Strategiskt mål 16: Inom Örebro kommunkoncern ska energiförbrukningen minska och energieffektiviseringen öka		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
16.1 Teknik- och servicenämnden ska minska elförbrukningen	Uppfylls ej	Den markanta sänkningen av elförbrukning per belysningspunkt beror bland annat på fler LED-ljuskällor, mer arbete med styrning (exempelvis nattsänkning) samt nya kablar som bidrar till minskade energiförluster. In- och utläckage påverkar elförbrukningen för Vatten och avloppsverksamheten. I somras upptäcktes ett par stora läckage på ledningsnätet vilket efter åtgärd minskade vår vattenproduktion betydligt.

		Inläckaget på ledningsnät i samband med höstens skyfall ökade belastningen och därmed elförbrukningen på reningsverket. Även om elförbrukning per belysningspunkt har minskat vilket är positivt uppnås inte nämndmålet. Under 2024 väntas kommunens nya klimatstrategi antas vilken bland annat innehåller nya mål för minskad elförbrukning vilket medför att arbetet behöver intensifieras ytterligare.
Strategiskt mål 17: Öka den biologiska mångfalden och andelen giffria miljöer		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
17.1 Tekniska nämnden ska bidra till att öka den biologiska mångfalden och andelen giffria miljöer	Uppfylls ej	Projektet Hjärstaskogen, som kopplar till Sångfågeln landskap i Grönstrategin, är slutrapporterat till Boverket. Park och gata har anlagt promenadstigar genom skogsområdet och tagit bort granbarkborreskadat timmer. Därefter har det återplanterats buskar och träd som i större utsträckning bidrar till en ökad biologisk mångfald. Utfasning av kemiska produkter innehållande större mängder av risk- och utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens PRIO-databas har fortgått. Gällande inköp av ekologiska livsmedel, svenskproducerade ekologiska livsmedel och livsmedel med ursprung Sverige så backar Måltid något på grund av den ansträngda ekonomin och tillfälliga brister på tillgången av vissa ekologiska livsmedel. Under året har Måltid arbetat aktivt för att öka inköpen från våra lokala producenter, dock är detta fortfarande förhållandevis små volymer. Därav bedöms målet som helhet inte uppfyllt.
Strategiskt mål 18: Säkra en hållbar vattenförsörjning		
Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Kommentar
18.1 Teknik- och servicenämnden ska verka för att öka förnyelsetakten av kommunens ledningsnät för en hållbar vattenförsörjning	Uppfylls ej	Målvärdet för snittet för förnyelsetakten under åren 2020–2023 uppfylls endast för spillvatten dock inte för vatten eller dagvatten på grund av bland annat resursbrist och genomförandekraft. Målet är att uppnå antalet m (målvärdet) i snitt under åren 2020–2029. Beroende på vilka projekt som

		utförs samt om projektet pågår över flera år så kommer redovisningen av antalet m per vattentjänst och år att variera.
18.2 Teknik- och servicenämnden ska verka för en minskning av in- och utläckaget på kommunens ledningsnät	Uppfylls ej	Vatten och avloppsverksamheten arbetar aktivt för att minska in- och utläckaget på ledningsnätet. Nämndmålet har dock inte uppfyllts under året, vilket beror på flera orsaker. Verksamheten har haft svårigheter att få in rätt data då allt vatten inte mäts i bland annat anläggningsprojekt. Förnysetakten på VA-ledningar har inte heller uppfyllts på grund av bland annat resursbrist och genomförandekraft, vilket också påverkat utfallet. Sensommarens skyfall och den blöta hösten gav dessutom ett högre inläckage i ledningsnätet. Vatten och avlopp har satt ett högt målvärde, för att kunna närma sig medelresultatet av in- och utläckage för samtliga kommuner i VASS (statistiken från Svenskt Vatten).

Bilaga 4 Resultat- och balansräkningar för Avfall samt Vatten och avA-verksamheterna

RESULTATRÄKNING Bokslut 2023 (tkr)						
AVFALLSVERKSAMHET						
			Not	Bokslut 2023		Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter			1	188 688		174 323
Verksamhetens kostnader			2	-198 403		-177 059
Avskrivningar				-3 724		-3 025
Verksamhetens nettokostnader				-13 439		-5 761
Finansiella intäkter			3	676		433
Finansiella kostnader			4	-109		-53
Resultat före extraordinära poster				-12 872		-5 381
Årets resultat				-12 872		-5 381

BALANSRÄKNING Bokslut 2023 (tkr)				
AVFALLSVERKSAMHET				
			Bokslut	Bokslut
TILLGÅNGAR	Not		2023	2022
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	5		89 846	52 202
Pågående ny- till- och ombyggnad	6		9 189	86 999
Maskiner och inventarier	7		515	516
Summa anläggningstillgångar			99 550	139 717
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar			18 247	16 009
Övriga kortfristiga fordringar			1 987	1 458
Likvidkonto	8		3 376	13 735
Summa omsättningstillgångar			23 610	31 202
SUMMA TILLGÅNGAR			123 160	170 919
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat			71 021	76 402
Årets resultat			-12 872	-5 381
Summa eget kapital			58 149	71 021
Avsättningar				
Återställning av deponi	9		38 745	35 121
Långfristiga skulder				
Anläggningslån	10		0	0
Summa långfristiga skulder			0	0
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			15 165	10 101
Avfallsskatt			3 191	1 159
Semesterlöneskuld			2 211	2 135
Övriga skulder			5 699	3 752
Summa kortfristiga skulder			26 266	17 147
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL			123 160	123 289

FINANSIERINGSANALYS Bokslut 2023 (tkr)			
AVFALLSVERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Bokslut	Bokslut
		2023	2022
Löpande verksamhet			
Årets resultat		-12 872	-5 381
Justering för ej likviditetspåverkande poster			
-av- och nedskrivningar		3 724	3 025
Justering för ej likviditetspåverkande poster			21
-gjorda avsättningar		-1 102	-4 726
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		-10 250	-7 061
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		-2 767	-1 693
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		9 119	-173
Kassaflöde löpande verksamhet		-3 898	-8 927
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-6 463	-45 950
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet		-6 463	-45 950
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld		0	0
Kassaflöde finansieringsverksamhet		0	0
Årets kassaflöde		-10 361	-53 011

NOTER bokslut 2023 (tkr)						
AVFALLSVERKSAMHET						
					Bokslut 2023	Bokslut 2022
Not 1	Verksamhetens intäkter					
	Brukningssavgifter kommunexterna				93 463	83 698
	Brukningssavgifter kommunbolagen				26 926	24 809
	Brukningssavgifter kommuninterna				5 412	5 035
	Övriga intäkter kommunexterna				54 088	53 007
	Övriga intäkter kommunbolagen				1 759	3 961
	Övriga intäkter kommuninterna				7 040	3 813
	Summa				188 688	174 323
Not 2	Verksamhetens kostnader					
	kommunexterna				-140 464	-125 047
	kommunbolagen				-405	-11
	kommuninterna				-57 534	-52 001
	Summa				-198 403	-177 059
Not 3	Finansiella intäkter					
	räntor på kundfordringar				51	96
	ränta på överlikviditet				625	337
					676	433
Not 4	Finansiella kostnader					
	Ränta kapitalkostnad				0	0
	övriga finansiella kostnader				-109	-53
					-109	-53
Not 5	Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
	Ingående värde				49 375	46 548
	Nettoinvesteringar				43 874	5 620
	Korrigeringar, strykningar				0	-71
	Utrangering				0	0
	Avskrivningar				-3 403	-2 722
	Utgående värde				89 846	49 375

		Bokslut 2023	Bokslut 2022
Not 6	Pågående ny- till och ombyggnader		
	Ingående värde	46 602	6 205
	Drifttagning	-43 875	-5 620
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar	6 462	46 017
	Utgående värde	9 189	46 602
Not 7	Maskiner och inventarier		
	Ingående värde	836	1 156
	Korrigerig ingående värde		
	Nettoinvesteringar	0	0
	Flyttning	0	0
	Utrangering	0	0
	Avskrivningar	-321	-320
	Utgående värde	515	836
Not 8	Likvidkonto		
	Beloppet avser Avfallsverksamhetens interna fordran på balansdagen (avräkningsfordran)		
Not 9	Avsatt för återställande av deponi		
	Ingående balans	39 847	44 573
	Årets avsättning	0	0
	Uttag	-1 102	-4 726
	Outnyttjade belopp som återförts	0	0
	Förändring av nuvärdet	0	0
	Totalt avsatt till deponi	38 745	39 847
	För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan om att få fortsätta att deponera till 2025 på nuvarande deponi beviljad av miljödomstolen 071206.		
	Slutlig justering av fonden gjordes i samband med bokslut då avstämning mell kalkyl och faktiskt utfall genomförts.		
Not 10	Anläggningslån		
	Ingående skuld	0	0
	Amortering	0	0
	Utgående skuld	0	0

RESULTATRÄKNING bokslut 2023 (tkr)				
VA-VERKSAMHET				
			Bokslut 2023	Bokslut 2022
		Not		
Verksamhetens intäkter		1	298 333	292 836
Verksamhetens kostnader		2	-200 651	-178 462
Avskrivningar		3	-55 856	-47 535
Verksamhetens nettokostnader			41 826	29 945
Finansiella intäkter		4	111	59
Finansiella kostnader		5	-34 640	-29 361
Resultat före extraordinära poster			7 297	643
Årets resultat innan justering av skuld till VA-abonnenter			7 297	643
Förändring av kortfristig skuld till VA-abonenterna			-7 297	-36 894
Årets resultat			0	643

BALANSRÄKNING bokslut 2023 (tkr)				
VA-VERKSAMHET				
	Not	Bokslut	Bokslut	
TILLGÅNGAR		2023	2022	
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska				
anläggningar	6	2 006 331	1 586 794	
Pågående ny-, till- och ombyggnad	7	429 707	576 663	
Maskiner och inventarier	8	4 616	5 309	
Summa anläggningstillgångar		2 440 653	2 168 766	
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar		33 442	26 313	
Övriga kortfristiga fordringar		82 791	87 628	
Likvidkonto	9	-118 464	-20 963	
Summa omsättningstillgångar		-2 231	92 978	
SUMMA TILLGÅNGAR		2 438 422	2 261 744	
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat		0	-644	
Korrigering IB		0	1	
Årets resultat		0	643	
Summa eget kapital		0	0	
Långfristiga skulder				
Anläggningslån	10	1 707 665	1 545 265	
Periodiserade anläggningsavg		542 661	538 946	
Investeringsbidrag		0	0	
Summa långfristiga skulder		2 250 326	2 084 211	
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder		143 225	138 204	
Semesterlöneskuld		3 638	3 667	
Skuld till abonnenter	11	44 191	36 894	
Övriga skulder		-2 958	-1 232	
Summa kortfristiga skulder		188 096	177 533	
SUMMA SKULDER		2 438 422	2 261 744	

FINANSIERINGSANALYS bokslut 2023 (tkr)			
VA-VERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Bokslut	Bokslut
		2023	2022
Löpande verksamhet			
Årets resultat		0	643
-av- och nedskrivningar		55 856	47 535
-Upplösning av investeringsbidrag		-2	0
-gjorda avsättningar		7 477	7 780
Justering för ianspråktaga avsättningar		-25 361	-23 941
Justering för ej likviditetspåverkande poster		-163	1 685
<i>Medel från verksamheten före förändring</i>		<i>37 807</i>	<i>33 702</i>
<i>av rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		-2 292	-28 525
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		10 563	67 870
Kassaflöde löpande verksamhet		46 078	73 047
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-330 285	-328 286
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 706	3 984
Investeringsbidrag		0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet		-327 579	-324 302
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		200 000	260 000
Amortering av skuld		-37 600	-33 687
Ökning av periodiserade anslutningsavgifter		21 600	59 052
Kassaflöde finansieringsverksamhet		184 000	285 365
Årets kassaflöde		-97 501	34 110
Likvida medel vid årets början		-20 963	-55 073
Likvida medel vid årets slut		-118 464	-20 963
Finansiella nyckeltal			
Likviditet		-0,01	0,52
Soliditet		0%	0%
Skuldsättningsgrad		100%	100%

NOTER bokslut 2023(tkr)			
VA-VERKSAMHET			
Belopp tkr			
		Bokslut 2023	Bokslut 2022
Not 1	Vksamhetens intäkter		
	Brukningavgifter kommunexterna	186 764	181 614
	Brukningavgifter kommunbolagen	62 000	61 862
	Brukningavgifter kommuninterna	3 272	3 456
	Övriga intäkter kommunexterna	10 880	12 593
	Övriga intäkter kommunbolagen	407	434
	Övriga intäkter kommuninterna	9 649	8 936
	*Ianspråkstagande anslutningsavgifter	15 199	14 767
	*Ränta exploateringsinvestering	10 162	9 174
	Summa	298 333	292 836
	*Fr o m 2002 periodiseras anläggningsavgifterna för exploatering. Anläggningsavgifter togs till och med 2006 succesivt i anspråk med 1/33 årligen. Från och med 2007 tas de i anspråk med 1/50 årligen under den beräknade brukningstiden. En retroaktiv beräkning från 1996 har skett. Återstående del som periodiserats tillföres årligen ränta med en räntesats motsvarande kommunens internränta. Influtna anläggningsavgifter ianspråkta även för att täcka räntekostnader för investeringar i exploateringsområden. Utgående skuld 2023-12-31 uppgår till 542 661tkr inklusive ränta.		
Not 2	Vksamhetens kostnader		
	kommunexterna	-135 651	-123 300
	kommunbolagen	-4 526	-4 322
	kommuninterna	-60 474	-50 840
		-200 651	-178 462
Not 3	Avskrivningar		
	Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden.		
	Följande avskrivningstider tillämpas:	År	År
	Vatten- och avloppsledningar	50	50
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk	25	25
	Maskiner och inventarier	5-10	5-10
	Årets avskrivningar fördelas på:		
	Vatten- och avloppsledningar	-37 289	-32 853
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk	-17 592	-13 562
	Maskiner och inventarier	-975	-1 120
		-55 856	-47 535
	<i>Avskrivningar framgår av Not 6,7,8</i>		

					Bokslut	Bokslut
					2023	2022
Not 4	Finansiella intäkter					
	räntor på kundfordringar				111	59
	ränta på överlikviditet				0	0
					111	59
Not 5	Finansiella kostnader					
	*Ränta influtna anslutningsavgifter				-7 477	-7 780
	Ränta kapitalkostnad				-23 737	-21 399
	Övriga finansiella kostnader				-3 426	-182
					-34 640	-29 361
Not 6	Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
	Ingående värde				1 586 794	1 334 605
	Nettoinvesteringar				473 906	300 332
	Korrigeringar, strykningar				1 487	-59
	Flyttningar				-283	77
	Utrangering				-685	-1 717
	Avskrivningar				-54 888	-46 444
	Utgående värde				2 006 331	1 586 794
Not 7	Pågående ny-, till- och ombyggnader					
	Ingående värde				576 663	552 825
	Drifttagning				-473 766	-300 410
	Flyttningar/Nedskrivning				-769	-53
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar				327 579	324 301
	Utgående värde				429 707	576 663
Not 8	Maskiner och inventarier					
	Ingående värde				5 309	6 409
	Nettoinvesteringar				0	1
	Flyttning				282	46
	Utrangering				0	-27
	Avskrivningar				-975	-1 120
	Utgående värde				4 616	5 309

					Bokslut	Bokslut
	Likvidkonto				2023	2022
Not 9	Beloppet avser Va-verksamhetens kortfristiga interna fordran på balansdagen.					
	Anläggningslån					
Not 10	Ingående skuld				1 545 266	1 318 953
	Nytt lån				200 000	260 000
	Amortering				-37 600	-33 687
	Utgående skuld				1 707 666	1 545 266
	Skuld till abonnenter					
Not 11	VA-verksamheten har från 2012 ändrat redovisningsprincip.					
	Enligt denna ska årets överskott, bokföras som skuld till va-abonenterna och betalas tillbaka inom tre år.					
	Skulden regleras via taxeavgifter, dvs man gör ett underskott.					
	Ingående värde				36 894	0
	Periodens förändring				7 297	36 894
	Utgående värde				44 191	36 894